LE III

BIBL. NAZ.
VITT. EMANUELE III
162
A
27
NAPOLI

Digitized by Google

ORDINATIONES
EDITAE IN SYNODO ASSISIENSI

Celebrata

SVB EMIN.MO ET REV.MO D.

D. PAVLO AEMILIO

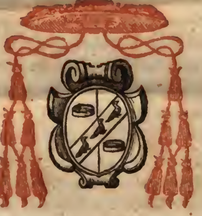
TIT. S. MARIAE IN COSMEDIN

S. R. E. DIACONO

CARD. RONDININO

EIVSDEM CIVITATIS EPISCOPO

Anno Domini MDCLVI.

ROMÆ, Typis Maſcardi, MDCLVIII.

SVPERIORVM PERMISSV.

PAVLVS AEMILIVS
S. R. E. DIACONVS
CARD. RONDININVS
Dei, & Apoſtolicæ Sedis gratia
Epiſcopus Aſſiſienſis

Vniuerſo Clero Ciuitatis Seraphicæ, & Diœceſis Aſſiſij ſalutem in Domino.

QVAM neceſſaria ſemper fuerit Gregis Dominici Paſtoribus frequens ſui Cleri Congregatio, quæ Synodus appellatur, vel ab ipſis Chriſtianæ fidei primordijs tot conuentus habiti, tot congreſſus inſtituti, tot indicta concilia, tot demum identidem iterata, atque adeò toti Epiſcoporum cœtui à ſanctis Patribus, ſummiſque Pontificibus imperata ſæpè comitia, vberrimæque inde ad gloriam Dei, & progreſſum Eccleſiæ conſecutæ vtilitates apertiſſimè teſtantur. Siquidem, quæ ad fœcunda, & ſalutaria virtutum ſemina in Agro Domini effundenda;

quæ ad ſteriles, & pernicioſas vitiorum radices extirpandas; quæque ad Diuinum cultum adaugendum, fidemque propagandam pertinebant, in ijs diligenter diſcuſſa, conſultè enucleata, prudenter decreta, ac demùm ſalubriter cunctis fidelibus conſtituta ſunt. Quem quidem Vniuerſalis Eccleſiæ morem laudabiliter à pleriſque noſtrorum Prædeceſſorum, vt ſcitis obſeruatum, cum Nos etiam ſequi vellemus, ſimulque decretis Sacroſancti Concilij Tridentini pulchrè ea de re ſtatuentis obſequium noſtrum accommodare neceſſarium duceremus, ſuperioribus menſibus primam noſtram Synodum adornauimus, adornatamque ad exitum, quem optabamus, Deo Adiutore, perduximus: quæcumque enim ad informandos, reformandoſque mores; quæcumque ad animarum cuſtodiam, & commiſſi Noſtræ, Veſtræque fidei Gregis ſalutem, incolumitatemque conſtituendam ſpectare viſa ſunt, ordinauimus, Paſtorali noſtro muneri, & effuſæ erga creditas Nobis animas charitati pro viribus reſpondentes: Verum, quia ſemel tantum auribus percepta nequaquam pectori, memoriq; animo infigi, multoque minus retineri, & obſeruari ſolere

Trid. ſeſſ. 24. cap 2. de Reform.

exi-

exiſtimauimus, perquàm vtile futurum eſſe duximus eadem curare typis imprimenda, ne opus non ſine labore, curisq; ſuſceptum, abſolutumque, irritum redderetur. Ità enim qui fructus expectantur, facillimè, vberrimèque collectum iri ſperauimus; ſi noſtras ſynodales conſtitutiones, & decreta in libellum digeſta, diurna Vobis, nocturnaque manù verſanda traderemus. Hoc igitur noſtrum conſilium Vobis omnibus tàm gratum fore, quàm quod gratiſſimum arbitramur. Sic Deus Immortalis fons bonorum conſiliorum indeficiens eam ſingulis Veſtrum legendi mentem inſpiret, vt non tantùm à Vobis ipſe libellus aſſiduè, ac diligenter perlegatur, ſed, quæ in eo continentur, perſeueranter, hoc ipſum factitandi cæteris omnibus veſtræ curæ commiſſis illuſtre, & præclarum ſuppeditent exemplum. Valete, Deumque ſemper ex animo veneramini.

Im-

Imprimatur, Si videbitur Reuerendiſs. Patri S. P. A. Magiſtro.

M. A. Epiſc. Hierapol. Viceſg.

Vidi iuſſu Reuerendiſs. P. Raymundi Capiſuchi S. P. A. Magiſtri Synodum ab Eminen. ac Reuerendiſs. Card. Rondinino Epiſcopo Aſſiſienſi anno *1656.* celebratam; in qua nihil reperi, quod fidei Catholicæ, bonis moribus, ſacris Canonibus, Summorum Pontificum Conſtitutionibus, ſacrarum Congregationum decretis, aut declarationibus aduerſetur. Imò quia cuncta in ea pro dignitate clare diſpoſita ſum admiratus, digniſſimam iudicaui, quæ, ſi eidem Reuerendiſſimo videbitur, ad vtilitatem, nedum illius Ciuitatis, & Diœceſis, ſed & omnium vbique Eccleſiarum, quarum exinde Ordinarij optimam inoffenſo pede, celebrandæ Synodi formam agnoſcere, & imitari poterunt quamprimum in lucem edatur. In quibus &c. Datum ex Conuentu S. Mariæ de Populo Vrbis die 1. Octobris 1658.

F. Hieronymus Romanus S. T. Lector, I. V. D. & eiuſdem Eccl. Curatus.

Imprimatur

F. Raymundus Capiſuccus S. P. A. Magiſter Ord. Præd.

IN-

INDEX
TITVLORVM.

DE Fide Catholica profitenda, ac tuenda. fol. 1
De Doctrina Chriſtiana. 3
De Verbi Dei Prædicatione. 5
De Sacris Reliquijs, & Imaginibus Sanctorum. 7
De Obſeruatione Ieiuniorum. 10
De Feſtorum dierum obſeruatione. 13
De Sacramentis in genere. 17
De Sacramento Baptiſmi. 19
De Sacramento Confirmationis. 20
De Sacramento Pœnitentiæ. 21
De Sanctiſſimo Eucharistiæ Sacramento. 25
De Sacramento Ordinis. 27
De Sacramento Matrimonij. 30
De Sacramento Extremæ Vnctionis. 32
De Sepulturis. 33
De Sacroſanctis Eccleſijs. 35
De Bonis Eccleſiæ non alienandis. 37
De Vita, & Honeſtate Clericorum. 43
De Parocho, & eius officio. 45
De Congregationibus Sacerdotum. 47
De Bonis Confraternitatum Laicorum, & aliorum Piorum locorum ritè, & rectè conſeruandis. 52
De Hoſpitali Expoſitorum. 56
De

De Sacro Monte Pietatis . 59
De Seminario . 62
De Legatis Pijs . 64
De Monialibus , earumque Miniſtris . 66
De Eccleſiaſtica Immunitate . 75
De Vſuris . 76
De Horis Canonicis . 77
De Conſtitutionibus Synodalibus . 81

TI-

TITVLVS PRIMVS.

De Fide Catholica profitenda, ac tuenda.

1 QVONIAM Chriſtianæ Inſtitutionis vniuerſæ radix, & fundamentum fides eſt, ſine qua impoſſibile eſt placere Deo; ideò iuxtà Concilij Tridentini Decreta mandamus, vt omnes prouiſi de Beneficijs curam animarum habentibus intrà duos menſes à die adeptæ poſſeſſionis numerandos in manibus noſtris, ſeù noſtri Vicarij generalis; aſſumpti verò ad dignitates, & Canonicatus Cathedralis, non ſolum coram Epiſcopo, vel eo impedito, coram Vicario, ſed etiam in Capitulo publicam emittant ex præſcripta in Pij Quarti Conſtitutione formula fidei profeſſionem; alioquin minimè

Trid. ſeſſ. 24. cap. 12. de Refor.

Pius IV. Conſtit. 88 incip. In Sacroſ. & 89. incip. Iniunctum.

fructus ſuos faciant, nec eis poſſeſſio ſuffragetur.

2 Noſtræ autem Curiæ Cancellarius de emiſſa profeſſione rogatus nomen, cognomen, & Patriam profitentis, diemque, & annum profeſſionis in Librum ad hunc vſum comparatum, & in Archiuio aſſeruandum referat ſigillatim, ſub pœnis arbitrio noſtro infligendis.

Ead Conſt. Pij IV in Sacroſ. 88.

3 Hanc fidei profeſſionem, etiam ludi litterarij Magiſtri ſcientias, ſeù grammaticam, vel alias liberales artes docentes emittere teneantur, antequàm prædictas facultates docere incipiant.

4 Mandamus etiam omnibus, & ſingulis quibus animarum cura incumbit, vt in ſua quiſque Parochia in id excubet, vt, ſiquem alienum ab Orthodoxæ fidei dogmatibus, vel etiam eo nomine ſuſpectum animaduertat, ſtatim ad noſtram, vel noſtri Vicarij generalis, vel, ſi maluerit, ad Inquiſitoris notitiam deducat.

* * *

TI-

TITVLVS II.

De Doctrina Chriſtiana.

1 VT ipſa Catholica fides in cordibus credentium altiores agat radices, Parochi, tàm Seculares, quàm Regulares omnibus diebus Dominicis iuxtà Sacri Concilij Tridentini Decretum pueros, & alias huiuſmodi rudes perſonas fidei rudimenta, pietatem erga Deum, obſequium ergà parentes, & cœtera Chriſtiani hominis officia ſedùlò doceant, quos ad ſuas Parochiales Eccleſias ſinguli dato ſigno Campanæ, ſtatuta hora à prandio conuocare curabunt, dictumque munus obeant, etiamſi pauci, vel vnus tantùm acceſſerit. Trid. ſeſſ. 24. cap. 4. de Refor.

2 In Caſtellis autem, aut Villis, & præſertim in Montanis, in quibus huiuſmodi conuocatio difficilis eſſe ſolet, Parochi inter Miſſarum ſolemnia feſtis diebus vulgari ſermone iuxtà verſionem factam à bo: me: Cardinali Bellarmino Orationem Dominicam, Salutationem Angelicam, Decalogi præcepta, Symbolum fidei, aliaque potiora noſtræ Religionis documenta ità diſtinctè, dilucidèque recenſeant, vt clara voce per aſtantes repetita facilè percipi, & memoriæ mandari poſ-

 ſint,

ſint, eoſdem pariter toto mentis affectù cohortentur, vt etiam poſt prandium ad ſonum Campanæ conueniant in Eccleſiam, vberiùs Doctrinæ Chriſtianæ pabulum recepturi.

Leo X. Conſtit. 7. §. 3 a. incip. Supernæ.

3 Sed, & Decreto Lateranenſis Concilij ſub Leone Decimo inhærentes, ordinamus, vt ludi litterarij Magiſtri, tàm publici, quàm priuati, pueros, & adoleſcentes ſuos ſemel in hebdomada Doctrinam Chriſtianam doceant, & alia neceſſaria ad ſalutem, & bonos mores; eiſque Libros bonis moribus aduerſantes non exponant; ſed iubeant etiam omnibus diebus feſtis intereſſe Miſſæ, Veſperis, & Prædicationibus Verbi Dei, compellantque ad audiendam in Parochorum Eccleſijs Doctrinam Chriſtianam, quod parentes quoque exequi monemus.

TI-

TITVLVS III.

De Verbi Dei Prædicatione.

1 PASTORALIS ſollicitudo deeſſe non debet, quin diſpenſatio ſeminis cœleſtis per idoneos miniſtros certis, præcipuiſque temporibus fiat. Nemo propterea hoc prædicandi munus, exceptis Parochis, aggrediatur; niſi præcedente approbatione, & licentia à Nobis, vel noſtro Vicario generali obtinenda, quæ gratis concedatur. Trid. ſeſſ. 5. cap. 2. de Ref.

2 Statuimus etiam, vt in Eccleſia Cathedrali S. Rufini à Prædicatoribus à Nobis pro tempore Aduentus, & Quadrageſimæ eligendis Sacra Concio habeatur; in alijs verò Eccleſijs ſecundum Sacri Concilij decretum Parochi, & omnes curam animarum habentes ſingulis diebus feſtis in miſſarum ſolemnijs, vel dum Chriſtianam tradunt doctrinam, ſi magis viſum fuerit opportunum, exponant aliquid de Euangelio, ſi ſe ad id idoneos nouerint, ſin minus eius homiliam, vel vitam Sancti alicuius, aut ex probato ſpirituali Libro aliquod pium exemplum, quo corda fidelium ad virtutum amorem, & ad vitiorum deteſtationem excitentur. Trid. ſeſſ. 24. cap. 4. de Ref.

Re-

3 Regulares, qui prædicandi munus obire voluerint, in Eccleſijs ſui ordinis benedictionem, in alijs licentiam à Nobis, vel in noſtra abſentia, à noſtro Vicario generali petere, nec non ſui Superioris litteras teſtimoniales de ſua idoneitate, & approbatione Nobis, vel Præfato Noſtro Vicario generali exhibere teneantur; neque eos Parochi, & Eccleſiarum Rectores in ſuis Eccleſijs ad concionandum admittant, niſi priùs oſtenſa ſibi in ſcriptis dicta noſtra licentia, ſub pœnis arbitrio noſtro: Imò etiam licentia, & benedictione obtentis, qua hora nos Concionem habuerimus, ijdem Regulares non admittantur, & à prædicatione abſtineant.

Trid. ſeſſ. 5. cap. 2. de Ref.

Clem. Dudũ §. nos autem de ſepult.

4 Communitates verò, quæ Concionatorem conſueuerunt eligere, niſi per totam Dominicam Sexageſimæ pro tempore Quadrageſimali, & per totam diem vigeſimam Nouembris pro Aduentù Concionatores elegerint, electio pro illa vice ad Nos deuoluatur; & nihilominus ad conſueta alimenta, & eleemoſynas eiſdem Prædicatoribus dari ſolitas teneantur.

Sacra Epiſc. Cong. 1591. Roſſanen. 10. Decemb.

Sacra Cong. Concilij 1640. Ciuitatis Plebis 10. Nou.

TITVLVS IV.

De ſacris Reliquijs, & Imaginibus Sanctorum.

1 SACRORVM Canonum, & Sacri Concilij Tridentini Decretis, nec non declarationibus Sac. Congregationis Eminentiſſimorum Cardinalium negotijs Epiſcoporum, & Regularium præpoſitorum inhærentes, iniungimus omnibus, etiam Regularibus, nè Reliquias de nouo repertas publicè exponant, niſi priùs recognitæ, & à nobis fuerint approbatæ; nec alias quaſcumque extrà capſam, & vaſcula oſtendant; ſed ſiquandò ſuis in capſis, vel vaſculis decenter aſſeruatas Populi pietas, vel neceſſitas poſtulauerit exhiberi, eædem quatuor, vel ſaltem duobus cereis collucentibus, à Sacerdote ſuperpelliceo, ac ſtola induto, præmiſſiſque thurificatione, precibus, & congruis orationibus illorum Sanctorum, concurrenti tantùm Populo oſtendantur, turpis verò quæſtus cauſa, ac omnibus, quæ tacitè, vel expreſsè poſſint inuitare fideles ad eleemoſynas erogandas vndequaque remotis, ſub pœnis arbitrio noſtro; ſub quibus prætereà mandamus, nè Reli-

Cap 1 de Reliq & ven. SS. Trid. ſeſſ 25. de inuocat. & venerat. & Reliq Sanctor. & Sacr. Imag.

D. c. 2 de Reliq & ven. SS. Sac Congreg. Epiſc. 1595. Aquilæ 22. Febr. 2.

Reliquiæ à locis pro earum cuſtodia deſtinatis ad alia, etiam ex eadem cuſtodiæ cauſa transferantur ſine noſtra licentia in ſcriptis obtinenda.

2 Armarium, ſeù locus, in quo Reliquiæ conſeruantur, pluribus clauibus obſeretur, quarum vna in noſtra Cathedrali Eccleſia S. Rufini erit penes Nos, & in Noſtra abſentia, penes noſtrum Vicarium Generalem; alteram verò Prior, ac tertiam primus Canonicus retinebunt: Porrò in Diœceſi Rector Eccleſiæ, vel Superior Confratrum primam; ſecundam verò Noſter Vicarius Foraneus conſeruabunt: Quo verò ad Reliquias S. Claræ, & aliarum quarumcumque Eccleſiarum, etiam Regularium quorumuis Ordinum ſeruetur Decretum peculiare Sacræ Congregationis poſitum poſt præſentes conſtitutiones.

3 Sanctorum quoque imagines palam exponi, vel in parietibus depictas detegi; niſi prius à Nobis, vel à Noſtro Vicario generali fuerint approbatæ, & ex Eccleſiaſtico ritù benedictæ, caueant Parochi, & Eccleſiarum Rectores ſub pœnis noſtro arbitrio.

4 Vt autem eliminetur omnis abuſus, qui ſolet oriri in adminiſtratione, & applicatione eleemoſynarum erogatarum ex deuotione fidelium erga aliquam Imaginem Sanctiſsimi Domini Noſtri Ieſù Chriſti, Beatæ Mariæ Virginis, & Sanctorum, mandamus omnibus Cuſtodibus, etiam Secularibus quarumcumque Eccleſiarum,

Ca-

Capellarum, Altarium, & aliorum Piorum locorum, vt omnes eleemoſynas, etiam pro Miſsis celebrandis, atque alio quouis opere pio erogatas reponant in particularem capſulam duarum clauium, quarum vna penes Parochum, altera penes Eccleſiaſticum officialem Eccleſiæ, vel aliquem per Nos deputandum eſſe debeat, vt eleemoſynæ conuertantur in opus, quod magis pietati viſum fuerit expedire.

S Cong Epiſ. 1577. Piſtoia 12. Ian. 18.

Eadem 1605. 28 Feb. 16. eleemoſynæ.

TITVLVS V.

De obſeruatione Ieiuniorum.

1 SALVTARIS abſtinentiæ præcepta, quæ, & carnis infirmitati medentur, & acuendis ad omnem virtutem animis egregiè conferunt, ſanctè decet ab omnibus, & religiosè cuſtodiri. Monemus igitur fideles vniuerſos curæ noſtræ commiſſos, vt ieiunia omnia, quæ Sancta Romana Eccleſia præcipit obſeruari, diligenter obſeruent; à carnibus præcipuè, cibiſque alijs ieiuniorum tempore prohibitis per totam quadrageſimam, & quatuor anni tempora, nec non dierum feſtorum vigilias inuiolabiliter abſtinendò.

Vrb. VIII. in conſt. incip. Vniuerſa.

2 Quinimò neque venales tunc eos cibos habere liceat, præterquàm ad vſum infirmorum in apothecis deputatis, quarum valuæ ex magna parte clauſæ retineantur, & nemini, niſi illis vendantur, quibus a medicis, quorum conſcientiam oneramus, licentia conceſſa, & à Vicario noſtro generali fuerit approbata, ſub pœnis arbitrio Noſtro. Vbi verò extrà ciuitatem, & oppida medici conſilium haberi nequaquam poteſt, ex aper-

ca, vrgentique cauſa ſenibus, imbecillibus, & valetudinarijs Parochi id poſſunt indulgere.

3 Caupones, Tabernarij, & alij ſimiles eoſdem cibos quadrageſimæ, & ieiunij diebus nullo modo apponere, vel comedentibus etiam alibi coctos permittere audeant, ſub pœna ſcutorum viginti quinque, tàm a præbentibus huiuſmodi prohibitas epulas, quàm a recipientibus incurrenda, & locis pijs applicanda.

Dies Ieiuniorum.

Quadrageſimæ ſinguli dies, exceptis Dominicis.
Quatuor Tempora totius anni.
Vigilia Pentecoſtes.
Vigilia ſancti Matthiæ 23. Februarij,& 24.in anno biſſextili.
Vigilia Natiuitatis ſancti Ioannis Baptiſtæ 23. Iunij.
Vigilia ſanctorum Petri, & Pauli 28. Iunij.
Vigilia ſancti Iacobi 24. Iulij.
Vigilia ſancti Laurentij Martyris 9. Auguſti.
Vigilia Aſſumptionis Beatæ Mariæ Virginis 14. Auguſti.
Vigilia ſancti Bartholomæi Apoſtoli 24. Auguſti.
Vigilia ſancti Matthæi Apoſtoli 20. Septembris.
Vigilia ſancti Franciſci Confeſſoris Patroni ex auctoritate Summi Pontificis in Ciuitate, &

diſtrictù, vt in Decreto poſt præſentes Conſtitutiones 3. Octobris.

Vigilia ſanctorum Simonis, & Iudæ Apoſtolorum 27. Octobris.

Vigilia Omnium Sanctorum 31. Octobris.

Vigilia ſancti Andreæ Apoſtoli 29. Nouembris.

Vigilia ſancti Thomæ Apoſtoli 20. Decembris.

Vigilia Natiuitatis Domini Noſtri Ieſù Chriſti 24. Decembris.

TITVLVS VI.

De Feſtorum dierum obſeruatione.

1 FESTORVM dierum obſeruationem ad Cultum Diuinum magnopere pertinere, nec aliam ferè perículoſiùs Eccleſiaſticæ diſciplinæ partem violari plurima, tàm noui Teſtamenti, quàm veteris exempla declarant. Intelligant itàque fideles omnes noſtræ Ciuitatis, & Diœceſis diebus præcipuorum noſtræ ſalutis myſteriorum Chriſti Domini, & Beatiſſimæ Virginis, atque Sanctorum memoriæ ab Eccleſia laudabiliter conſecratis à ſeruilibus operibus remotas manus habendas eſſe, præterquàm ſiqua neceſsitas vrgeat de noſtra, ſiue Noſtri Vicarij generalis licentia, quò liberiùs pietatem, & religionem colentes, propriæ quiſq; ſalutis negotijs occupetur.

Vrban. VIII. in conſt incip. Vniuerſa.

2 Mercatus, qui ſingulis hebdomadis fieri ſolent, ſi in diem aliquem feſtum incidant, antecedente habeantur. Officinæ, & apothecæ artificum, & mercatorum diebus feſtis teneantur clauſæ, vel ſaltem ità, vt merces prætereuntibus non ſint expoſitæ; penitùs verò claudantur pro horis prædicationis in Quadrageſima, & Aduentù, ac tem-

Sacr. congreg. Epiſcoporum 1614 Salerno 20. Iun. 80.

tempore,quo ante eas Proceſsiones tranſibunt iuxtà laudabilem conſuetudinem hactenùs obſeruatam.

3 Agaſones, Baiuli, aliæque cuiuſuis generis perſonæ diebus feſtis, neque ſarcinas componant, nec cum illis vltrò, citròque commeent; neque iumenta onerent, nec iter cum oneribus huiuſmodi ſuſcipiant, ſub pœna ſcutorum decem locis pijs applicandorum: ſuſceptum anteà, aliunde venientes, poſt Miſſæ ſacrificium proſequi poſſint.

4 Mimos, hiſtriones, circulatores, & alios quæſtus huiuſmodi facientes ſuas artes diebus feſtis exercere, reſque venales exponere ante diuina officia, & ſine noſtra, vel noſtri Vicarij generalis licentia omninò prohibemus.

Dies Feſti obſeruandi.

Ianuarij 1. Circuncisionis Domini Noſtri Iesù Chriſti.

6. Epiphaniæ eiuſdem.

Februarij 2. Purificationis Beatæ Mariæ Virginis.

24. Sancti Matthiæ Apoſtoli, & 25. anno biſſextili.

Martij 14. Sancti Ioſephi Confeſſoris.

25. Annunciationis Beatæ Mariæ Virginis.

Maij

Maij	1. Sanctorum Philippi, & Iacobi Apoſtolorum.
	3. Inuentionis S. Crucis.
Iunij	24. Natiuitatis ſancti Ioannis Baptiſtę.
	29. Sanctorum Petri, & Pauli Apoſtolorum.
Iulij	25. Sancti Iacobi Apoſtoli.
	26. Sanctæ Annæ Matris Beatæ Mariæ Virginis.
Auguſti	10. Sancti Laurentij Martyris.
	11. Sancti Rufini Patroni Ciuitatis.
	15. Aſſumptionis B. Mariæ Virginis.
	25. Sancti Bartholomæi Apoſtoli.
Septembris	8. Natiuitatis Beatæ Mariæ Virginis.
	21. Sancti Matthæi Apoſtoli.
	29. Dedicationis ſancti Michaelis Archangeli.
Octobris	4. Sancti Franciſci Confeſſoris Ciuitatis Patroni, in Ciuitate, & diſtrictù, auctoritate Summi Pontificis, vt ex decreto poſt præſentes conſtitutiones.
	28. Sanctorum Simonis, & Iudæ Apoſtolorum.
Nouembris	1. Omnium Sanctorum.
	30. Sancti Andreæ Apoſtoli.
Decembris	21. Sancti Thomæ Apoſtoli.
	25. Natiuitatis Domini Noſtri Ieſù Chriſti.

San-

26. Sancti Stephani Prothomartyris.
27. Sancti Ioannis Apoſtoli, & Euangeliſtæ.
28. Sanctorum Innocentium.
31. Sancti Silueſtri Papæ, & Confeſſoris.

Prætereà feſta Sanctorum Patronorum locorum Diœceſis in ipſis locis.
Dominicæ omnes per annum.
Paſchatis Reſurrectionis Domini Noſtri Iesù Chriſti cum duobus ſequentibus diebus.
Aſcenſionis Eiuſdem.
Penteceſtes cum duobus ſequentibus diebus.
Corporis Chriſti.

TITVLVS VII.

De Sacramentis in genere.

1 CVM Eccleſia Dei nihil in ſe venerabiliùs, nihil excellentiùs habeat ſeptem Sacramentis nouæ legis ad ſalutem humani generis à Chriſto Domino miſericorditer inſtitutis, quibus per ſigna viſibilia inuiſibiles Chriſtiano Populo gratiæ propitiantur, vt materia tàm ſancta, tàmque nobilis, qua decet cum ſanctitate, atque decore tractetur, dent operam ſedulam Parochi, cœterique, quibus animarum eſt cura commiſſa, vt ritus omnes, ac cæremonias hùc pertinentes perfectè calleant, quoque id facilius fiat, Rituale Romanum iuſſù ſanctæ memoriæ Pauli V. editum penes ſe habere teneantur: aliter enim pro tempore, quo eo carebunt, à ſui quiſque muneris officio ſuſpendetur, mulctamque ſcutorum decem locis pijs applicandorum incurret.

2 Sacramenta, & ſacramentalia adminiſtrantes, illa ità cuſtodiant, nequis ad neſaria exercenda, vel ad vſum à ſancta Romana Eccleſia reprobatum vti queat; ſiquis autem id dolo malo permiſerit, & multò magis, qui rebus huiuſmodi ſa-

Cap. contra Idolorum 26. q. 5. Leo X. conſt. 7. §. 41.

cris ipſe abuti præſumpſerit, pœnas ſacrorum Canonum, & Apoſtolicarum conſtitutionum nouerit ſe daturum. Quod ſi per negligentiam tale quid accidiſſe deprehendetur, arbitrio noſtro, prout commiſſæ culpæ ratio deſiderare videbitur, punietur.

TITV-

TITVLVS VIII.

De Sacramento Baptiſmi.

1 AD euitandos tumultus in ſolemni aquæ Baptiſmalis benedictione fieri ſolita in Sabbato Paſchatis, vel Pentecoſtes, ſeruetur vſus extrahendi aquam de fonte ante infuſionem chriſmatis, eamque reponendi in vaſculum ibi, vel alibi præparatum, vnde fideles ſine ſtrepitù, & debita cùm deuotione, aſſiſtente aliquo Sacerdote, poſſint deſumere.

2 Nulla mulier audeat obſtetricis munere fungi, niſi ritè, & rectè calleat ea omnia, quæ ſunt neceſſaria ad baptizandum in casù neceſſitatis, & ſuper eis à Parocho, vel alio per Nos deputato idonea fuerit approbata, ſub pœna carceris, & alijs arbitrio noſtro.

3 Caueant Parochi hoc Baptiſmi Sacramentum conferre ijs, qui ſunt de aliena Parochia, exceptis tamen caſibus neceſſitatis, niſi de licentia noſtra, vel Vicarij noſtri, vel Parochi Baptizandi: ſemper tamen notulam collati Baptiſmi ad formam Ritualis Romani mittere ſtatim proprio ipſius Baptizati Parocho, inque ſuo Baptizatorum libro facere teneantur. Ritual. Rom. de formul. de ſcrib. in lib.

TITVLVS IX.

De Sacramento Confirmationis.

Pontif. Rom. de confirm & Chriſman. in fronte.

1 CVM plura Nobis ex Pontificalis diſpoſitione ſint aduertenda circà adminiſtrationem huius Sacramenti, vt eadem perfectiſſimè adimpleantur, Parochi aliquot diebus ante huiuſmodi Sacramenti collationem, & præſertim die Dominico, vel alio præcedenti feſto dignitatem, vim, & naturam Sacroſanctæ Confirmationis Populum edoceant, moneantque Patrinos, & Confirmandos de neceſſarijs ad benè, dignèque accedendum, recipiendumque hoc Sacramentum, vt debita cum reuerentia omnes, & inſuper Confirmandi præmiſſa Sacramentali Confeſſione accedant.

2 Et, vt feruentior Populi deuotio excitetur, ijdem Parochi tribus diebus ante confirmationem faciendam, orationem quadraginta horarum in Eccleſia, vbi illa erit conferenda, curent inſtituere.

* * *

TI-

TITVLVS X.

De Sacramento Pœnitentiæ.

1 AD Sacramentum Pœnitentiæ, quod lapſis poſt Baptiſmum neceſſarium eſt ad ſalutem, piè, legitimèque miniſtrandum ex decreto ſacri Concilij Tridentini nullus Sacerdos Secularis, vel Regularis ſe in audiendis confeſſionibus audeat ingerere; niſi priùs a nobis, vel à Noſtro Vicario generali fuerit præuio examine approbatus; Regulares autem, vltrà examen, litteras etiam ſuorum ſuperiorum exhibere teneantur.

Trid. ſeſſ. 23. de reformat. cap. 15.

2 Confeſſarij ſuperpelliceo, & ſtola induti excipiant in Eccleſijs ad ſedes Confeſſionales fidelium Confeſſiones: non autem mulierum ante ortum, vel poſt occaſum Solis, ſub pœna ſuſpenſionis à confeſſionibus audiendis ipſo facto incurrenda.

Ritual. Rom. de Sacr Pœnit. verſ ſuperpelliceo Sac. Congreg. Epiſ. 1610. Padoa 21. Iun. 163.

3 Confeſſiones item mulierum non audiantur facie ad faciem; ſed ad crates confeſſionalium, & in vnoquoque confeſsionali de crate prouideatur, ſub pœnis arbitrio noſtro.

4 Vt omnis auaritiæ, & ſimoniæ ſuſpicio procul pellatur Confeſſarij pecunias, aut munera,

etiam

etiam leuiſsima nullo modo petant, vel ad confeſsionales ſedes recipiant à pœnitentibus, quibus pariter pecuniárias pœnitentias raró imponant iniunctaſq; eorum arbitrio erogandas relinquant.

Ritual. Rom. de Sacr. Pœniten. de ord. miniſtr. verſ. Pœnitentiæ.

5 Adultis, quos culpatè neſcire Symbolum fidei, Decalogum, & Orationem Dominicam repererint, beneficium abſolutionis, præmiſſa admonitione, ſuſpendant.

6 Siquando Regulares, cœterique Confeſſarij accerſiti fuerint ad audiendas ægrotorum confeſſiones, ſtatim, peracto munere, fidem in ſcriptis mittant, vel oretenùs referant Parocho ægroti de eiuſdem excepta confeſsione, ſub pœna ſuſpenſionis ab adminiſtratione huius Sacramenti ipſo facto incurrenda.

Sac Congreg. Epiſc. 9. Ian. 1601. & 26. Nouem. 1602 ac 7. Ian 1617. de mandato Clem. VIII. & Paul. V.

7 Nullus demùm confeſſariorum, tàm ſæcularium, quàm Regularium audeat abſoluere à caſibus Nobis reſeruatis, quorum notulam, & Bullæ in Cœna Domini ſummarium pro maiori obſeruantiæ ſecuritate, & pœnitentium commodo per omnes confeſsiones excipientes in ſedibus confeſsionalibus affigi, & retineri iubemus.

Caſus Reſeruati.

Blaſphemia hæreticalis contra Deum, & Sanctos.

Sortilegia, Diuinationes, Incantationes, Inuocationes

nes Dæmonum, & Sacrorum abuſus.

Homicidium voluntarium.

Suffocatio Puerorum, etiam ex negligentia.

Veneficium.

Procuratio Abortus, & mandatum, conſilium, vel auxilium ad eumdem.

Stupratio Virginum cùm violentia.

Copula Carnalis cùm aliqua Beſtia.

Item, & quæ fuerit inter maſculos, nec non coitus inter fœminas, vel inter maſculum, & fœminam contra naturam.

Inceſtus inter perſonas ſpirituali cognatione, nec non inter primo, & ſecundo conſanguinitatis, & affinitatis gradû coniunctas.

Lænocinium, quod perpetratur à parentibus ergà proprias filias.

Scribere, Dictare, vel tranſmittere litteras, vel memorialia contrà quoſcumque falſa continentia, nullo, vel falſo nomine ſuppoſito.

Inhoneſtus actus, vel inhoneſta verba habita cùm moniali, vel alia intrà clauſuram monaſterij degente à perſona, quæ degat extrà clauſuram; item ab huiuſmodi perſona mitti, ſeù dari alicui prædictarum ſcripturam, vel librum inhoneſta continentem.

Notarij non exhibentes notulam teſtamentorum, codicillorum, legatorum, & aliarum quarumcumque vltimarum voluntatum ad fauorem Eccleſiarum, Hoſpitalium, & alio-

rum.

rum Piorum locorum quomodòlibet factarum, & per eos rogatarum poſt menſem à die ſequutæ mortis Teſtatoris inchoandum iuxtà formam harum conſtitutionum ſynodalium, non abſoluantur.

TITVLVS XI.

De Sanctiſſimo Euchariſtiæ Sacramento.

1 SACROSANCTVM Euchariſtiæ Sacramentum, quod vnuſquiſque ſemel in anno tempore Paſchali in propria Parochiali Eccleſia ſumere debet, alibi ſumendi licentiam concedi per Parochos prohibemus, reſeruata Nobis, vel Vicario Noſtro impertiendi facultate; &, vt ij, qui huiuſmodi præceptum ſingulis annis adimpleuerint, dignoſcantur, & contumaces, inobedienteſque debitis pœnis feriantur; Parochi, & alij curam animarum habentes per ſe, vel Concionatorem tribus diebus Dominicis moneant Populum de Eccleſiæ præcepto Confeſſionis ſemel in anno, & Communicationis in Paſchate faciendæ, ſtatimque huius Sacramenti refectione in Paſchate ſequuta, Clericus ad id eligendus communicatos deſcribat, vel ſingulis eorum ſchedulam aliquo particulari ſigno notatam, & poſt Dominicam in Albis exigendam tradat.

Cap. omnis vtriuſq. ſexus de Pœnit. & Remiſſ.

2 Poſt hæc autem Parochus intrà quatuor dies poſt Dominicam Pentecoſtes immediatè ſequentes referat noſtræ Curiæ Cancellario præfa-

tam monitionem, vt ſupra factam eſſe, & eorum nomina, qui ſibi quoquo modo non communicaſſe innotuerint; ſiquidem inobedientes ſuppreſſo nomine citentur, in Ciuitate ad valuas Eccleſiæ ſancti Rufini, extrà Ciuitatem ad valuas propriæ Parochiæ in termino præfigendo, quare declarari non debeant interdicti ab ingreſsu Eccleſiæ, qui ſi adhùc extiterint contumaces, expreſſis eorum nominibus declarentur interdicti.

De omnis de Pœnit. & Remiſſ.

3 Studeant Parochi Societatem ſanctiſſimi Corporis Chriſti inſtituere in villis, & caſtris, vbi adhùc inſtituta non eſt, & in illa inſtituta ſortè extrahantur duo confratres alternis vicibus in ſingulos menſes, qui hoc Sacramentum ad infirmos aſſocient, & alia de more pietatis exequantur.

4 Reis ad mortem pro quouis crimine damnatis, ſi peccatorum ſuorum confeſsionem fœcerint, & publicæ offenſioni, prout de iure, Noſtro arbitrio ſatisfœcerint, Parochos communionem offerre, & miniſtrare reſpectiuè volumus, expreſſè præcipientes Iudicibus, cœteriſque iuſtitiæ miniſtris, alijſque, ad quos ſpectat, ſub pœna excommunicationis latæ ſententiæ, nè illis confeſsionis, & ſumptionis Euchariſtiæ neceſſarium, & opportunum tempus denegetur, nec aliquod eis impedimentum præſtetur, quominùs volentes hoc Sacramentum recipiant.

Cap. quæſitū 13. quæſt. 2. Sacra Epiſc. Cong. 1590. Piacenza 26. Iun. 171.

TITVLVS XII.

De Sacramento Ordinis.

1 VLTRA ea, quæ de Sacramento Ordinis a ſacris Canonibus, & Concilijs, præſertim Tridentino ſunt conſtituta, viſum eſt etiam Nobis aliqua ad memoriam Ordinandorum reducere, & reſpectiuè decernere. Quotieſcumque igitur non Diœceſanus petierit ordinari, litteras dimiſſorias Epiſcopi ſui exhibere teneatur; quæ, ſi ſex menſibus fuerint vetuſtiores, non admittentur. Trid. de Refor. ſeſſ. 23. c. 4. 5. 6. 7. 11. & ſequẽ.

2 Quià in inſtrumentis donationum, quæ fieri ſolent ordinandis ad titulum Patrimonij, fraudes aliquandò, & ſimulationes interuenire compertum eſt, mandamus per Parochum ordinandi inter miſſarum ſolemnia tribus diebus feſtis denunciari Populo Patrimonium, vt reuelent, qui fraudes norunt, & an donationes huiuſmodi ſint veræ, & bona ſic donata ſint libera, vel hypothecæ, aut aliàs reſtitutioni obnoxia. Trid. ſeſſ. 21. c. 2. de Refor.

3 Inſtrumenta harum donationum non admittantur; niſi per acta noſtri Cancellarij conſtet ex depoſitionibus duorum teſtium fide dignorum

cum iuramento, quod bona in titulum aſsignata donantis ſint, & ab eo pacificè poſsideantur, & ex ijs ſingulis annis percipiatur fructus ſaltem ſcutorum viginti quinque.

4 Item quod donans bona in titulum donata nemini obligata, & hypotecata eſſe iurauerit, & Clericus donatarius pariter ſe bona prædicta, neque donanti retroceſſurum, neque alteri alienaturum ſine noſtra licentia iuramento ſpoponderit: & tàm donans, quàm donatarius prædicti nullam fraudem, aut deceptionem interceſsiſſe, quò minùs illa donatio vera, & realis, liberaque, & abſque vlla pactione ſit, iuramento affirmauerit.

5 Præterea probent, qui ordinandi ſunt ſub titulo propriorum bonorum per annum integrum bona prædicta pacificè poſſediſſe, & ex illis fructus percæpiſſe.

6 Clericis verò alienæ Diœceſis ſatis erit, quòad hoc, attendere in litteris dimiſſorijs fidem ſui ordinarij, atteſtantis ſibi conſtare de eorum ſufficienti, & congruo Patrimonio. Poſtquàm autem ad titulum patrimonij fuerint ordinati, ad ordinem Sacerdotij non admittantur; niſi fidem exhibeant, ſe fructus illius percepiſſe, & percipere, & prædictum titulum pacificè poſſediſſe, & poſſidere.

7 Promoti denique omnes quicumque ad ſacrum Presbyteratus ordinem non audeant miſſam

cele-

celebrare primò; niſi obtenta ſpeciali licentia à Nobis, vel Noſtrò Vicario generali, quæ non concedetur, niſi per fidem magiſtri cæremoniarum Cathedralis conſtet eum ſatis eſſe peritum in ſacris ritibus ad Miſſæ celebrationem iuxtà Rubricas Miſſalis Romani adhibendis.

TITVLVS XIII.

De Sacramento Matrimonij.

1 VT Sacramentum Matrimonij ritè, & validè peragatur, meminerint Parochi eorum, quæ à ſacro Concilio Tridentino ſunt pręmonita, & ordinata: prætereà matrimonium extrà Eccleſiam non celebretur, niſi ex cauſa à Nobis, vel à noſtro Vicario generali in ſcripis approbanda, & cùm licentia gratis concedenda.

Trid. ſeſſ. 24. cap. 1. de Refor. matrim.

2 Siquandò contrahere volentes matrimonium, aut alter eorum fuerit exterus, aut aliàs matrimonium contraxerit, ad hoc, vt plenè conſtet de eorum ſtatû libero, ad exactiſſimam praxim reducantur, quæ præſcribuntur in litteris, & inſtructione à Sacra Congregatione Supremæ Inquiſitionis poſt præſentes Conſtitutiones impreſſis.

3 Quoties tempore denuntiationum, vel poſteà, ante tamen contractum matrimonium, aliquod impedimentum proponetur, quàmuis falſum, & doloſum; Parochi tamen re ad Nos, vel Vicarium Noſtrum generalem delata, nihil aliud innouare præſumant ſine noſtra, vel Vicarij licen-

tia

tia ſub pœna arbitrio noſtro irroganda.

4 Vt peccandi pericula caueantur, quæ oriri ſolent ex nimia ſponſorum per verba de futuro inter ſe conuerſatione, ſub pœnis arbitrio Noſtro diſtrictè præcipimus, & mandamus, ne ſponſi prædicti ante matrimonium contractum per verba de præſenti ſine Noſtra, vel Vicarij noſtri generalis licentia conuerſentur inter ſe vltrà tres vices, quibus quidem vicibus conuerſari permittimus; duobus tamen conſanguineis, vel affinibus alterutrius ſponſi præſentibus, & habita priùs licentia Parochi.

5 Volentes contrahere matrimonium diligenter, & in primis examinentur a Parochis, an ſciant rudimenta fidei neceſſaria ad ſalutem, & ſiquos repererint ignorare, Nobis referant, & interim nihil innouetur ſine noſtra, vel antedicti Vicarij licentia.

TITVLVS XIV.

De Sacramento Extremæ Vnctionis.

1 VNCTIONIS extremæ Sacramentum, quod infirmis adhùc ſenſibus integris vtentibus fructuoſiùs miniſtratur, quandocumque, etiam quauis noctis hora Parochi, & cœteri, quibus animarum cura commiſſa eſt, præbere non differant ſub pœnis arbitrio noſtro infligendis ijs, quorum culpa, & negligentia, aliquem fidelem abſque hoc ſalutari Sacramento ex hac vita migraſſe, compertum erit.

2 Singuli verò Parochi, tàm Ciuitatis, quàm Diœceſis Sacrum Oleum à Miniſtro Eccleſiæ Cathedralis, & non ab alijs omninò accipiant ſub pœna ſuſpenſionis à diuinis ipſo facto incurrenda, & alijs arbitrio noſtro infligendis.

TITVLVS XV.

De Sepulturis.

1 CORPORA fidelium Defunctorum non ſepeliantur; niſi poſt viginti horas ab animæ exhalatione: eorum autem, qui repentina morte ſublati fuerunt, non niſi poſt viginti quatuor: vbi verò fœtoris, vel contagij, aut alia legitima cauſa eſſent citiùs ſepelienda, id nullo modo fiat ſine peritorum iudicio, & Noſtra, vel noſtri Vicarij generalis in Ciuitate, & foranei, ſeù Parochi in Diœceſi licentia. Rit. Rom. de exeq.ijs verſ. nullū corpus.

2 Noua ſepulchra in Eccleſijs noſtræ Ciuitatis, ac Diœceſis abſque Noſtra, vel noſtri Vicarij licentia fieri prohibemus, & ea etiam conceſſa, propè Altaria; niſi diſtent ab Altarium ſcabello ſex palmis ad minùs, nec ſupra Eccleſiæ pauimentum, vllo modo fiant.

3 Pro ſepulturis, in quibus tumulantur defuncti, aliquid à Parochis, tàm Ciuitatis, quàm Diœceſis non exigatur; niſi in caſibus à iure permiſſis; ſiquis verò aliquid percipere auſus fuerit, pœnam arbitrio noſtro nouerit ſe daturum.

4 Diſtributiones candelarum, quæ fiunt ex-

trà Ciuitatem occaſione delationis cadauerum in Eccleſia ſepeliendorum, non niſi à duobus viris per eiuſdem Eccleſiæ Rectorem deputandis de cœterò fieri poſſint.

5 Meminerint omninò Parochi ad præſcriptam formam in Rituali Romano deſcribere, & annotare, non ſolùm defunctos in ſua parochia tumulatos; ſed etiam ſuæ parochiæ fideles alibi, in aliena parochia ſepultos, ſub arbitrarijs pœnis.

Ritual. Rom. de for. deſcrib. in lib.

TITVLVS XVI.

De Sacroſanctis Eccleſijs.

1 CVM opus ædificandæ domus Dei grauiſſimum ferè omnium ſit, quæ in manus hominum cadere queant, adeoque non temerè quidem illud, ſed cogitatè omninò, & circumſpectè tractandum, nemini ius eſſe volumus, id, quod etiam à ſacris Canonibus cautum eſt, Eccleſiam qualemcumque conſtruendam ſuſcipere ſine noſtra licentia in ſcriptis, quæ concedetur gratis, & præuio diligenti examine, an omnia, quæ recta Diuini cultus ratio deſiderat, habeantur.

Cap. nemo 9. de conſecrat. diſt. 1 c. adhæc 4 de Relig. domibus.

2 Menſas ad quæſtum poſitas intrà Eccleſias aliaque venalia retineri, & circumferri, etiam a vſum ſacrificij, vel populi deuotionem: Vigilias nocturnas mulierum, excepto tempore portiunculæ: Corporis delicti iudicialem recognitionem, alioſque actus Laicorum ciuiles, vel criminales: Stare, vel ſedere verſo tergo ad Sanctiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum: Adhærere Altaribus, & Fonti Baptiſmali penitùs prohibemus, prout etiam corpora exhumari, vel aliò transferri ſine noſtra, vel noſtri Vicarij generalis licentia.

Sacr. congreg. Epiſc. 1604. Macerata 12. Ian. 6. & 1646 27. Iul. 8.

3 Propè verò Eccleſias, vel ante meretricum, & lenonum domicilia nè habeantur; nec pilæ ludus, aut alia quævis actio diuina officia ſolita perturbare, vel impedire aliquo modo fiant.

4 Ex eadem ratione, nè perturbentur fideles diuinis rebus vacantes, neuè diſtrahantur, prohibemus mimos, Hiſtriones, circulatores, & alios quoſcumque talis profeſſionis homines, & fæminas, circulos, & nugas facere, ſeù canere, & quouis modo ſuas artes exercere propè Eccleſias, dùm Diuina peraguntur officia: choreas verò, & ſaltationes publicas, aliaſque prophanas actiones, & vana ſpectacula nullo modo propè eaſdem Eccleſias, maximè monialium quocumque anni tẽmpore fieri liceat, ſub pœna excommunicationis, ac alijs arbitrio Noſtro irremiſſibiliter infligendis.

* *
*

TI-

TITVLVS XVII.

De Bonis Eccleſiæ non alienandis :

1 ECCLESIARVM, & aliorum Piorum locorum bona, quæ verum Chriſti Domini, & pauperum eius patrimonium eſſe cenſentur, alienari, aut diſtrahi, tùm antiqua ſacrorum Canonum diſciplina, tùm nouiſſima ſacri Concilij Tridentini diſpoſitione omninò prohibentur, ſeueriſsimis cenſurarum, & alijs pœnis aduersùs inobedientes comparatis. Aduertant igitur perſonæ omnes Eccleſiaſticæ, etiam Regulares huiuſmodi prohibitionis obſeruantiam, & vbi primùm nouerint aliqua bona, & iura Eccleſiæ alienata fuiſſe contrà formam ſacrorum Canonum, eadem pro Eccleſijs, & locis pijs, quarum curam, beneficia, vel adminiſtrationem obtinent, pro viribus recuperare conentur, Noſque de facta alienatione non differant facere certiores.

Extrauag. Ambitioſæ de rebus Eccl. non alienan. Trid. ſeſſ. 22. cap. 11. & ſeſſ. 25. cap. 11. de reform.

2 Ac nè prædia quidem, vel alia quæuis bona in emphiteuſym concedi ſolita, poſtquàm ad Eccleſiam reuerſa ſunt, quamuis nondùm incorporata, locari denuò queant; niſi priùs coram Nobis locator docuerit per oſtenſionem iurium rem

Sac. congreg. Epiſ. 1597. Genoua 12. Feb. 13.

eſſe

eſſe in eo ſtatû, vt id poſsit iure fieri, & licentiam à Nobis in ſcriptis obtinuerit.

3 Arbores prætereà fructuoſas in Eccleſiaſticis prædijs nemini cædere, aut euellere liceat, ſub pena, vltrà damni refectionem, arbitrio noſtro reſeruata.

4 Pro maiori bonorum, & iurium Eccleſiarum, piorumque locorum incolumitate, mandamus etiam omnibus, & ſingulis Eccleſiaſtica beneficia poſsidentibus, eorumdemque piorum locorum officialibus, & adminiſtratoribus, vt infrà duos menſes à præſentis Synodi publicatione inchoandos inuentarium faciant omnium, & ſingulorum bonorum, & iurium ſuarum Eccleſiarum, & piorum locorum ſub inferiùs poſita formula, & obſeruatione, ac ſub rogitû Noſtri Cancellarij cùm interuentû duorum proborum virorum peritiam, & notitiam bonorum habentium: cuius quidem inuentarij originale intrà dictum terminum in Cancellaria, ſeù Archiuio Eccleſiæ, ſeù loci pij exemplum, ſiuè tranſumptum dimittatur.

Cap manifeſta 20. cum ſeq. 2. quæſt. 1.

5 Sùcceſsiuis autem temporibus, & quandòcumque, nouus beneficiorum poſſeſſor, & Eccleſiarum, atque piorum locorum officialis, vel adminiſtrator extiterit, idem inuentarium conficere debeat, in quo inſuper adnotabit, & recognoſcet, an per anteceſſores fuerit aliquid in priori inuentario alteratum, laceratum, vel de eo quid

piam

ſiam alienatum, conſumptum, ſeù etiam bonificatum, & melioratum, illudque in Cancellaria dimittere, & penes Eccleſias, & loca pia tranſumptum conſeruare teneatur. Cancellarius verò pro rogitù præſatorum inuentariorum aliquid petere, vel exigere omninò prohibemus, ſub pœnis noſtro arbitrio.

6 Hæredes Beneficiarij defuncti Bullas, aut ſcripturas quaſcumque ad beneficium, & Eccleſiam pertinentes, vel ſaltem illarum copias ſucceſſori in Beneficio, vel Eccleſia tradant, qui in dicto inuentario deſcribi facere, & in Archiuio reponere teneatur.

7 Prohibemus inſuper per eoſdem hæredes quidquam hæreditatis Rectorum defunctorum amoueri, vel aliò aſportari, niſi habita priùs licentia in ſcriptis à Nobis, vel noſtro Vicario generali, ſub pœna ſcutorum quinquaginta locis pijs applicandorum; &, ne de prædictis poſſint hæredes prætendere, aut allegare ignorantiam, mandamus per viciniorem Curatum, ſtatim ſequuta morte, eis notificari præſens decretum, ſub pœnis arbitrio noſtro, ſi Curatus negligens fuerit, infligendis.

For-

Formula, & inſtructio pro confectione Inuentarij.

IN Dei nómine Amen. Hoc eſt inuentarium omnium & ſingulorum bonorum, ſtabilium, & ſe mouentium, fructuum, reddituum, iurium & actionum Eccleſiæ N. (Exprimatur hic nomen, & titulus Eccleſiæ, & an illa ſit ſimplex, vel Parochialis, & ſitus illius.) factum ſub die . . . menſis . . . . . præſentis anni . . . per R. D. Rectorem dictæ Eccleſiæ N. meque notarium publicum, & Cancellarium infraſcriptum, cùm præſentia, & interuentù D.D. N. & N. de infraſcriptis omnibus, & ſingulis notitiam habentibus, prout tactis &c. iurarunt.

1°. Loco deſcribatur, vt ſuprà, Eccleſia ſub hac forma. Eccleſia prædicta N. poſita eſt &c. Et hic deſcribatur locus Eccleſiæ cùm ſuis confinibus, ſiuè ſit Vrbana, ſiuè Ruſtica, vel diruta.

2°. Adnotentur Altaria in ea exiſtentia, & illorum denominationes, & ornatus, tàm picturarum, quàm pauimentorum cùm expreſſione, an illa ſint dotata, & in titulum conferantur.

3°. Omnia mobilia, & ſuppellectilia dictæ Eccleſiæ hoc ordine. Primò deſcribatur Tabernaculum, in quo Sanctiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum aſſeruatur, & omnia ad illius vſum, & ornamentum ſpectantia. Secundò, Fons Baptiſmalis

malis, ſi ibi eſt, cùm omnibus alijs ad illius vſum & ornamentum inſeruientibus. Tertiò. Sanctorum Oleorum vaſa, & eorum qualitates, locus, & ornatus. Quartò, Numerus Campanarum cùm expreſſione earum magnitudinis. Quintò; Cruces, Imagines, Calices, cum expreſſione illorum qualitatis, an ſcilicèt ſint ex argento, vel alia materia, ac etiam ponderis, ſi fieri poteſt; nec non Planetæ, Pluuialia, Dalmaticæ, Tunicellæ, Indumenta linea, & cœtera ad apparatum, & ornatum Altarium pertinentia, & pro celebratione Miſſæ neceſſaria cùm expreſſione qualitatis, & coloris vniuſcuiuſque rei, & an ſint noua, vel vetera, & omnia alia ſuppellectilia, vbicumque exiſtentia cuiuſuis qualitatis, & ſpeciei.

4°. Omnia bona ſtabilia hoc ordine. Primò, Deſcribantur domus cùm ſuis confinibus, & expreſſione ſituationis, an ſint contiguæ Eccleſiæ, numerus ſtantiarum, ſeù manſionum diſtinctè, & an Rector illas inhabitet, vel locentur ad penſionem, cui, & pro quanta penſione. Secundò, Prædia Eccleſiæ, & vnumquodque pætium terræ diſtinctè cùm expreſſione territorij, contratæ, confinium, menſuræ, & qualitatis; an ſit aratiuum, ſodiuum, arboratum, vel aliud ſimile, exprimendo fructus, & redditus ſingulorum prædiorum, & pætiorum terræ. Tertiò, omnia bona emphyteotica cùm expreſſione Canonis, ſeù reſponſionis, & temporis ſolutionis, ac eius, quo lo-

F cata

cata fuerunt, nominis etiam Rectoris, tunc locantis, & notarij de huiuſmodi locatione rogati, qualitates, & quantitates ſingulorum pætiorum terræ in emphyteuſim conceſſorum, ac domorum emphyteoticarum ſpecificando. Quartò, Cenſus, & omne aliud ius Eccleſiæ, & an habeat ius exigendi decimas, in qua quantitate, à quibus, & qua ratione.

5°. Deſcribantur bona illegitimè alienata, à quo detineantur, quo ex tempore permutata, vel alias quomodòlibet alienata fuerunt, an ſuper illorum recuperatione lis pendeat, coram quo iudice, & notario, cùm expreſsione ſtatus litis.

6°. Adnotentur onera Eccleſiæ, & an Rector aliquid ſoluat, cui, qua de cauſa, & an ſit penſione grauatus, ad quam ſammam annuatim aſcendant eius beneficij fructus certi, & ad quam incerti; quibus ritè & rectè diſpoſitis, & expreſſis, inuentarium in forma ſolita, & conſueta per eumdem Cancellarium noſtrum Epiſcopalem publicetur.

TI-

TITVLVS XVIII.

De Vita, & honeſtate Clericorum.

1 QVONIAM per decentiam habitus, & ordinis dignitas, & morum honeſtas demonſtratur, meminerint Presbyteri, Diaconi, & Subdiaconi, omneſque Clerici Beneficiati, vel penſiones obtinentes cuiuſcumque gradus dignitais, & conditionis fuerint, iuxtà formam Bullæ felicis recordationis Sixti V. tàm in Eccleſia, quàm extrà aſſiduè vti veſte talari, & in choro, ac proceſſionibus, cœteriſque functionibus Eccleſiaſticis bireto, & alijs Eccleſiæ indumentis. Ab illicitis inſuper venationibus, aucupijs, choreis, tabernis, & commeſſationibus abſtinere, ſub indictis à dicta ſacra Conſtitutione, ſacris Canonibus, Concilio Tridentino, alijſque pœnis arbitrio noſtro infligendis; Luſus alearum, & taxillorum, in locis publicis prohibemus ſub pœna ſuſpenſionis à Diuinis, & in priuatis ſcutorum viginti quinque locis pijs applicandorum.

Six. V. conſt. 92. incip cum Sacroſan.

Clem quoniã de vita & honeſt Cler. Trid. ſeſſ. 14. c. 6 & ſeſſ. 22. cap 1. de reformat.

2 Beneficiatis, & in ſacris conſtitutis Clericis prohibemus famulari communitatibus, & laicis in eorum domibus; multoque minùs fœminis abſq;

Sac. Congreg. Epiſc. 1603. Cirenza 7. Iun. 4.
S. Rit. Cong. in decreto nouiter impreſſo in princ. Miſſ. Rom.

noſtra, vel noſtri Vicarij generalis licentia. Anulos in digito nè ferant, præſertim in celebratione Miſſarum, in qua pariter pileolo non vtantur iuxtà decreta Sacræ Congregationis Sacrorum Rituum: comam nè nutriant, & barbam honeſtè tondeant in parte ſuperiori, nè ſumptio Dominici ſanguinis impediatur. Arma cuiuſuis generis ſine noſtra, vel noſtri Vicarij generalis licentia nè deferant.

3 Æſtiuo tempore, poſt pulſatam primam noctis horam, & hyemali, poſt ſecundam nemo Clericorum incedat ſine lumine abſque rationabili cauſa: Perſonati non eant; choreis, ſaltationibus, ſpectaculis, & comœdijs hiſtrionum, maximè mulierum non interſint. Ad monaſteria monialium non accedant, niſi cauſa legitima exiſtente, & cùm debita licentia à Nobis, vel Vicario noſtro generali in Ciuitate; in Diœceſi verò à Vicario foraneo, vel alio per Nos deputato in ſcriptis, & gratis concedenda, vltrà conſenſum Regularium Superiorum in monaſterijs eorum curæ ſubiectis. Suſpectas mulieres domi nè retineant ſub quouis, etiam famulatus, prætextù, & ſi contingat famulam eſſe retinendam, ſit ſeneſcentis ætatis, & nullius ſuſpicionis. Contentiones, rixas, & verba altercantia, vel indecora, aut obſcœna inter ſeſe, vel alios, præſertim in Eccleſia, & Sacrario omninò vitent, ſub pœnis noſtro arbitrio.

TI-

TITVLVS XIX.

De Parocho, & eius officio.

1 PAROCHVS (proprium munus agnoſcens Populo ſuæ fidei commiſſo Sacramenta miniſtrare, & in neceſſarijs ad ſalutem conſulere diligentiſsimè ſtudeat; eumdem in doctrina Chriſtiana ſedulò exerceat: Alienæ Eccleſiæ onera, præſertim celebrandarum Miſſarum non ſuſcipiat: Per ſe ipſum curam gerat, nec alteri ſine noſtra licentia committat: Miſſas, & Diuina officia opportunè celebret. Infirmis omni cùm pietate, omni mora poſtpoſita in ijs, quæ ſui ſunt muneris, opituletur. Sponſos poſt contracta ſponſalia moneat, eis non licere inſimul conuerſari ante celebrationem matrimonij per verba de præſenti. Ipſe autem cùm nulla muliere ſuæ Parochiæ familiariter conuerſetur. Ad ruralis Parochiæ curam extrà ciuitatem conſtitutus, ſi domus eius non longè diſtet ab Eccleſia, ſingulis diebus de manè, & veſpere Salutationis Angelicæ, & ſub noctem pro ſuffragio mortuorum ſignum faciat cùm campana, cùm qua pariter in præcedenti de ſubſequenti ieiunij die populum admoneat, & in

eius munera obeundo rubricas Miſſalis, & Rituale Romanum obſeruare non prætermittat.

2 Speculetur inſuper, ac inueſtiget, an in ſua Parochia ea ſeruentur, quæ debent obſeruari, præſertim, quæ circa feſtorum dierum cultum, ieiunia, Doctrinam Chriſtianam ſunt conſtituta: inquirat de maleficijs, & ſuperſtitionibus, de meretricibus, & concubinis, de blaſphemis, de vſurarijs, de luſoribus, & ſiquid horum inuenerit, referat Nobis, vel noſtro Vicario generali.

Ritual. Rom. de formul. ſcrib. in princ.

3 Prouideat etiam ſibi Parochus, vltrà libros à Rituali Romano præceptos, de libro, in quo deſcribantur Reliquiæ, quæ ſunt in eius Eccleſia, & indulgentiæ eidem conceſſæ; De libro miſſarum, quæ ex obligatione ſunt celebrandæ, cùm expreſſione diei, menſis, & anni, ac numeri miſſarum celebratarum, & ſatisfactionis quorumcumq; onerum ad ſuam Eccleſiam ſpectantium; habeat quoque miſſam, & officium ſancti Rufini, Concilium Tridentinum, Cathechiſmum Romanum, & has Synodi conſtitutiones.

4 In exigendis decimis, quæ debentur Parochis, mandamus per eos inter miſſarum ſolemnia fieri trinam monitionem Populo, quatenùs intrà quindecim dies ab vltima monitione computandos ſoluat decimas, quo termino elapſo per Vicarium noſtrum vnica citatione relaxetur mandatum.

TI-

TITVLVS XX.

De Congregationibus Sacerdotum.

1 QVONIAM verò imbecillitatis humanæ vitio ità comparatum eſt, vt nulla ſatis firmiter in animo noſtro hærere ſcientia poſſit, cuius præceptis aſſiduus exercitationis vſus non acceſſerit, maximèque omnium ad animarum ſalutem neceſſaria veritatis doctrina in Sacerdotibus habeatur, cuius ex lumine greſſus ſuos dirigat incedentium in vijs Domini fidelium multitudo, mandamus, vt, id, quod à Nobis alias inſtitutum, & hactenùs laudabiliter eſt obſeruatum, omnes Parochi noſtræ Ciuitatis, Cappellani monialium, & reliqui audiendis confeſſionibus deputati bis menſibus ſingulis ad ſignum campanæ, quæ ad id in Eccleſia ſanctæ Mariæ Epiſcopatus poſt meridiem pulſabitur, in aula noſtri Palatij conueniant, ibique coram Nobis, vel Noſtro Vicario generali ſolemnia colloquia, & caſus habeant, in quibus de Religione, de moribus, de Chriſtiani hominis officio, rebuſque cœteris ad ſalutem animarum ſpectantibus diligenter, ac ſeriò diſputetur.

3 Et primo quidem Dei adiutorium conuenien-

uenienti præcatione concilient; deinde quiſque in ſuo loco, & ordine modeſtè, & compoſitè conſidens, appellanti ſe noſtro Cancellario per verbum Adſum, clara, & intelligibili voce reſpondeat; Abſentes autem pœna quinque iuliorum locis Pijs arbitrio noſtro applicandorum omnino, & ſecluſa omni excuſatione mulctentur. Mox Prior Capituli I. V. D., Canonicus Theologus, & Canonicus Pœnitentiarius à Nobis ſpecialiter deputati, & vnuſquiſque eorum dubium ſuum proponat, & ſucceſſiuè ex vrna, in qua nomina eorum, qui debent intereſſe, fuerint immiſſa per Nos, vel per eumdem Vicarium noſtrum tres ad propoſita dubia ſoluenda ſorte extrahantur. Extracti autem ſtantes aperto capite ſigillatim, ac diſtinctè ſuper vnoquoque casù ſententiam ſuam aperiant, & memoriter ſuæ deciſionis referant fundamenta.

3 Quibus auditis, alijſque, ſi quiſint, vt optamus, qui deſuper dicere aliquid velint, Prior, Theologus, & Pœnitentiarius prædicti deciſionem dubij ab vnoquoque eorum propoſiti afferant, & alia tria in ſequenti congregatione diſcutienda proponant. Cancellarius deciſiones caſuum adnotet, & dubia in futura congregatione examinanda deſcribat in libro ad hoc ſpecialiter comparatò, actiſque Deo gratijs omnes diſcedant,

4 Aliarum quoq; Eccleſiarum noſtræ Diœceſis Parochi, Rectores, & Sacerdotes audiendis confeſſionibus deputati ſecundum claſſes per Nos iuxtà

con-

congruam locorum diſtantiam deſignatas, ſingulis menſibus, ac diebus feriatis dumtaxat viciſſim conueniant, ſimilem congregationem habituri per gyrum in vnaquaque Eccleſia Parochiali, in qua, celebratis miſſis priuatis, maior etiam de Spiritù Sancto, vel pro defunctis cantetur, concioque, ſi fieri poſſit, habeatur.

5 A Parochis igitur, & Sacerdotibus ſingularum claſsium in Domino congregatis, quolibet anno menſe Ianuario eligatur per ſecreta ſuffragia Prior, ſeù Præfectus Congregationis, cuius erit munus, congregationem indicere, ac locum, & perſonam, apud quàm haberi debeat congregatio, deſignare, tractanda proponere, diſponere neceſſaria, & Nos de omnibus facere certiores. Similiter, & Cancellarius eligatur, ad quem ſpectabit pœcunias pœnarum à tranſgreſſoribus exigere, & arbitrio congregationis erogare, ac in fine officij de exactis pecunijs rationem reddere; & pro non exactis de proprio teneatur.

6 Presbyter, cuius in Eccleſiam conuenerint Sacerdotes, benignè illos excipiat, præbeatque ad Miſſæ celebrationem neceſſaria, & opportuna; Refectionem quoque exhibeat, in qua non plura, quàm duo fercula cocta apponantur ſub pœnis arbitrio noſtro: hanc verò menſam præcedat benedictio, ſpiritualis lectio comitetur, & actio gratiarum compleat.

7 Ergò in Eccleſiam iterum congreſsis, ac di-

uino præſidio implorato,primo loco Prior, ſecundo Camerarius ſedeant,ac deindè Archipresbyteri, tùm Rectores , ac alij Sacerdotes, & demum Clerici , habita inter æquales in Eccleſiaſtico gradù priùs tantùm ſuſcepti ordinis in præcedendo ratione .

8 Sacerdos intereà,apud quem erit congregatio, quæſtiones ad conſcientiam pertinentes ſibi à Præfecto aſsignatas propoat , afferatque reſolutionem, rationeſque, & auctoritates, quibus in eam ſententiam inducitur, quam amplectitur . Prior indè, & poſt eum reliqui, quibus animarum cura commiſſa eſt, quid ſentiant allatis, expreſsiſque rationibus aperiant, notata per Cancellarium , ſiqua inter eos fuerit,diſcrepantia ſententiarum ad Nos pro tutiori deciſione deferenda.

9 Duo tantùm dubia , & quæſtiones in ſingulis congreſsibus diſcutiantur, ſuper quibus ordine ſuperiùs dicto vnuſquiſque referat memoriter fundamenta, eaque in ſcriptis conſignet Præfecto ; qui ea Nobis tranſmittat, vt ſingulorum progreſſus cognoſci poſsit. Siquis autem vellet in medium afferre,vltrà conſuetas quæſtiones,aliquid vlteriùs, Prior, vel magis verſatus ab eo deputandus breuiter propoſita decidat, ac tandem duabus quæſtionibus in ſequenti congregatione habendis denuntiatis cùm gratiarum actione, & nutù Præfecti congregatio dimittatur .

10 . Siquis autem curam animarum exercentium

tium in vltimo Chyrie Miſſæ ſolemnis non adfuerit, aut imparatus, nec debito præmiſſo ſtudio acceſsiſſe depræhenſus fuerit, vel alienæ ſententiæ ſe ſubſcribere tantùm affirmauerit, pœnam iuliorum quinque congregationis arbitrio expendendorum incurriſſe ſtatim intelligatur.

TITVLVS XXI.

De Bonis Confraternitatum laicorum, & aliorum Piorum locorum ritè, & rectè conſeruandis.

1 BONA Confraternitatum, & aliorum piorum locorum noſtræ Ciuitatis, & Diœceſis officialibus earumdem, aut debitoribus locari prohibemus; neque contractus aduerſus hanc noſtram prohibitionem celebratos vllum iuris robur habere permittimus, ſed abſque alia declaratione nullos omninò, & inualidos ipſo facto cenſeri ſtatuimus. Imò conductores aliàs ritè effecti, ac debitores huiuſmodi ad officialis electionem ſint penitùs incapaces; ideòque eorum electio nulla ſit, & inualida habeatur.

2 Omnes Confraternitatum, aliorumque piorum locorum Syndici, officiales, ſiuè alteriùs appellationis miniſtri teneantur ſingulis annis, & in fine officij, ſaltem per duos menſes rerum à ſe communi nomini geſtarum exactam, ac diligentem reddere rationem; in Ciuitate quidem coram Vicario noſtro generali cùm interuentù duo-

Trid. ſeſſ. 22. c. 9. de Reſor.

duorum eiuſdem corporis, de cuius adminiſtratione agitur, Deputatorum: in Diœceſi verò cùm duorum ſimilium interuentù coram Vicario foraneo, quatenùs adſit, aliàs coram Parocho: quod ſi elapſis dictis duobus menſibus, exactam, ac veram rationem non reddiderint, intelligantur caſſi de dicta Confraternitate ipſo facto, & vlteriùs incurrant pœnam ſcutorum auri quinquaginta, applicandorum, prout inferiùs. Sententia autem ſcribatur in libro, qui nuncupatur, Delle Sentenze, de quo curam gerat Prior pro tempore: libri etiam rationum confecti per Syndicum conſeruentur in Confraternitate ſub clauibus, & quilibet Prior finito officio per inuentarium ſucceſſori conſignet.

3 Inſuper ſtatuimus, quod ſiquis vllo vnquam tempore nouerit in adminiſtrationibus aliquid iniuſtè retentum, ac indebitè occultatum, teneatur ſaltem infrà quinque dies Nobis, vel noſtro Vicario generali denunciare ſub pœna excommunicationis ipſo facto incurrenda abſque alia declaratione: Reuelantibus verò ſupradicta pœna ſcutorum quinquaginta applicetur.

4 Prohibemus per Syndicos, & ſingulos prædictorum ſine noſtra licentia in ſcriptis obtinenda vllas expenſas præter ordinarias fieri vltrà ſummam ſcutorum trium quolibet anno; declarantes eas haberi expenſas ordinarias, quas Nos in vnoquoque loco Pio approbauerimus; &, vt ex-

penſis parcatur, quę in acceſsù ad viſenda prædia fieri conſueuerunt, tres tantùm, & non vltrà ad hunc actum accedere mandamus, & ſiquid vltrà prædictam ſummam erogauerint, damno ſuo cedat.

5 Eiſdem prohibemus, frumentum, ordeum, bladum, vinum, oleumque cuiuſcumque quantitatis abſque Confratrum conſensù vendere ſub pœna ſcutorum vigintiquinque, vltrà intereſſe, locis Pijs applicandorum. Prædicti Syndici aliquas expenſas facere nequeant abſque licentia Prioris in ſcriptis danda, & in redditione rationum exhibenda.

6 Bona ad certum vſum legata ad alios vſus non conuertantur, locationeſque bonorum non fiant, niſi priùs bannimenta præceſſerint, & edicta publicè fuerint affixa, ſub pœna nullitatis contractus, & ſcutorum vigintiquinque ab officialibus aliter facientibus ſoluendorum, locisque pijs applicandorum.

7 Electio officialium, quam vocant Buſſulum, quorumcumq; locorum piorum Ciuitatis fiat omninò cùm interuentù noſtri Vicarij generalis: Aliorum autem locorum Diœceſis cùm interuentù Vicarij foranei, quatenus adſit, aliàs Parochi, ſub pœna nullitatis, ac alijs noſtro arbitrio.

8 Imbuſſolati verò in Buſſolo immediatè præcedenti, in ſubſequenti non imbuſſolentur, niſi per Nos fuerit aliter demandatum.

9 Confratres confraternitatum ſaccis induti

arma

arma cuiuſuis generis nè deferant ſub pœna caſſationis in perpetuum à Confraternitate, & alijs Nobis arbitrarijs pœnis, etiam officialibus id tolerantibus infligendis.

10 Ijdem Confratres tàm Ciuitatis, quàm Diœceſis teneantur aſſociare corpus fratris defuncti ad Eccleſiam ſub pœnis arbitrio noſtro infligendis. Deputati verò ad ſepelienda corpora fratrum prædefunctorum teneantur hoc munus adimplere ſub pœna iuliorum trium pro quolibet, & qualibet vice, & alijs pœnis Noſtro arbitrio inferendis; prædictæ verò pœnæ applicentur pro mercede eorum, qui dictorum deputatorum officio functi fuerint.

TI-

TITVLVS XXII.

De Hoſpitali Expoſitorum.

1 PRO bono Regimine Hoſpitalis Expoſitorum, & ad obuiandum abuſibus, qui in eius præiudicium poſſent irrepere, mandamus ſub pœna excommunicationis Nobis reſeruatæ, & ipſo facto abſque alia declaratione incurrendæ, nequis in poſterum audeat tradere proprios filios legitimos alendos nutricibus ab Hoſpitale conductis.

2 Expoſiti deſcribantur in libro cartulato, in quo adnotentur nomina ſingulorum, ætas, dies, in quo fuerunt expoſiti, & dies mortis, ſiquem mori contigerit.

3 Prior conficiat librum, in quo pariter deſcribat nomina puerorum, & puellarum, quæ ex Hoſpitali aliò tranſportantur cùm expreſſione nominis tranſportantis, & loci, ad quem fuerunt tranſportati, ſub pœna ſcutorum vigintiquinque locis pijs applicandorum.

4 Vt pueri, & puellæ inſtruantur fidei rudimentis, præcipimus eidem Priori, vt in diebus Dominicis, tùm maſculos, cùm fœminas ad Eccleſiam

pa-

Parochialem tranſmittat ad audiendam, & ediſcendam Chriſtianam Doctrinam, atque vt faciliùs pueri, & puellæ, poſtquam compleuerint annos duodecim, poſſint ſe alere extrà hoſpitale proprijs laboribus, mandamus edoceri artes, ad quas magis idonei viſi fuerint.

5 Puellæ modeſtis, mundis, ac ſimplicibus veſtimentis, ſine vllis tamen ornamentis, etiam coralliorum, vtantur. Numquam extrà hoſpitale comedant, aut pernoctent ex qualibet, & quacumque cauſa.

6 Curent Sancteſij, vt pueri, qui compleuerint duodecim annos, collocentur in aliquo loco, vbi artes, quas didicerint, exercendo; poſſint propria induſtria vitam tolerare: Puellæ, vel nuptui tradantur, vel curent, vt honeſto famulatui commodentur.

7 Ijdem peracto eorum officio debeant Menſe Auguſti conſignare librum adminiſtrationis Cancellario, à quo conſignationis quietantiam accipiant, & etiamſi ſuæ adminiſtrationis rationem non reddiderint, nec quietantiam receperint, debeant ſtatim pecunias in eorum manibus exiſtentes in Sacro Monte Pietatis deponere, vt eæ pro vsù Hoſpitalis à ſucceſſoribus poſſint expendi. Si quid autem ſupererit de redditibus, erogetur in extinctionem debiti contracti pro puellis nuptui traditis, & interim aliæ nuptui nè tradantur, quò vſque debitum ex antedicta cauſa contra-

ctum non fuerit extinctum. Nutrices etiam extrà Hoſpitale nè conducantur ſine noſtra, vel noſtri Vicarij generalis licentia.

8 Similiter habeant Sanctesij librum cartulatum, in quo ſcribantur receptæ Creditorum, quibus fuerit ab Hoſpitali ſatisfactum, atque curent, vt adſit alter ſimilis liber, vbi inſtrumenta, & contractus Hoſpitalis exarentur, qui diligenter à Cancellario cuſtodiantur vnà cùm inuentario bonorum, & iurium Hoſpitalis, vt ſuprà conficiendo.

9 Prior librum dati, & accepti retineat, & in fine cuiuſlibet menſis reddat rationem Sanctesijs ſuæ adminiſtrationis: exigat à maiore viginti annorum ſolidos 20. iuxtà Rubricam 152. Libri primi ſtatutorum Aſſiſij fol. 32. & ſi ab officio diſcedat vniuerſos libros ad hoſpitalis rem ſpectantes ſucceſſori tradat, quietantiamque conſignationis reportet.

TITVLVS XXIII.

De Sacro Monte Pietatis.

1 NE bona Montis Pietatis dilapidari, diſſiparique contingat; ſed fideliter, & integrè adminiſtrentur, quo eorum beneficio Eccleſia tàm corporibus fidelium, quàm animabus iugi ſubſidio eſſe poſſit; hinc quidem paupertatis anguſtijs, indè vſurarum iniquitatibus opportunè conſulendo, obſeruent eius miniſtri Bullam felicis recordationis Pauli V. Paul.V.conſt. ſub pœnis contentis in ea, tùm capitula, quæ in ip- 82 incip.oneroſa. ſius montis erectione, ac inſtitutione edita ſunt, & etiam ſequentia ſub alijs arbitrio noſtro erogandis.

1°. In primis il Caſſiero, e Depoſitario pro tempore ſiano tenuti peſare tutti gli ori, argenti, ottoni, ſtagni, metalli rami, ferro, ſeta, lino, canepe, e ſtoppa ridotta in glomeri, ò griſarelli, ſezze, o mataſſe, e nelli bolettini ſcriuere il peſo di ciaſchedun pegno di materie ſimili.

2°. Le robbe in pezza, o rotoli di ſeta ſi miſurino a braccia, ouero a canne, e nelli bollettini ſi ſcriua il numero di dette braccia, o canne di ciaſchedun pegno ſimile, e la qualità della robba.

3°. Le perle, coralli, o granate, & altre gioie ſi peſino, e contino, e pongaſi ne bollettini il peſo, e numero di ciaſchedun pegno ſimile; altrimente tutti quelli pegni, che non ſaranno peſati, miſurati, o conti reſpettiuamente, come ſopra, ſi debbano reſtituire da i montiſti, cioè Caſſiero, e Depoſitario pro tempore del detto ſacro Monte, e di quel peſo numero, e miſura, che diranno li padroni delli pegni, alli quali ſi debba ſtare, e credere ſenz'altra proua.

4°. Che ogni Sabbato la mattina à bando ſi debbano vendere tutti i pegni, che in tempo di dicidotto meſi dall'impegnamento non ſaranno ſtati riſcoſſi, & il ſoprauanzo, che ſe ne cauarà, oltre il douuto al Monte, ſi renda alli padroni delli pegni, e non vendendoſi in tempi ſtabiliti, come ſopra, tanto il Caſſiero, e depoſitario, quanto li Conſeruatori di eſſo Monte, e li Signori del Magiſtrato pro tempore ſiano tenuti del proprio à tutti li danni, & intereſſi, che in qualunque modo detto Monte poſſa patire.

5°. Tanto li Conſeruatori di eſſo Monte, quanto li Signori del Magiſtrato, hauendo in qualunque modo qualche notitia, che il Caſſiero, e Depoſitario pro tempore, e le loro ſigurtà vadino deteriorando le loro conditioni ſiano tenuti, & obligati à darne parte à Noi, o al noſtro Vicario generale ſubito per riceuerne gli ordini opportuni; altrimente inſolidum ſiano tenuti, & obligati à

tutti

tutti li danni, & intereſſi, che poteſſe patire, tanto il Monte, quanto li altri intereſſati.

6°. Che li Signori del Magiſtrato prò tempore, Conſiglieri, e Reuiſori de conti publici, Sindici della communità, e Conſeruatori d'eſſo Monte della Pietà debbano ogn'anno far riuedere li conti al Caſſiero, e Depoſitario di detto Monte, e farle dare nuoua ſigurtà idonea ſecondo la Bolla della ſacra Congregatione de Bono Regimine, altrimente non facendo riuedere, e non riuedendo detti conti reſpettiuamente, e non aſtringendo detti Caſſiero, e Depoſitario pro tempore à dare effettualmente noue, & idonee ſigurtà, come ſopra, ogn'anno, ſiano tenuti tanto detti Signori del magiſtrato prò tempore, Conſiglieri, Reuiſori de conti publici, quanto Sindici, e Conſeruatori del ſacro Monte a riſare del proprio tutti li danni, & intereſſi, che in qualunque modo, e per qualſiuoglia tempo poteſſe patire detto ſacro Monte, Communità, e qualſiuoglia altro intereſſato.

2 Mandamus inſuper, vt cuiuſlibet inſtrumenti, decreti, & quorumcumque actorum concernentium intereſſe Montis, fiat regiſtrum in forma in præcipuo libro ab eiſdem Capſerio, & Depoſitario cuſtodiendo, qui ſucceſſoribus conſignent.

3 Officiales curent omninò exactionem reddituum ſacri Montis, pro quibus, non adhibitis diligentijs, teneantur de proprio.

TI-

TITVLVS XXIV.

De Seminario.

1 RECTAM gubernandi Seminarij rationem paſtorali noſtrę ſollicitudini præcipuè cõmendatam exiſtimamus eſſe. Itàque cùm planè ſit conueniens ei loco nè diſciplina per negligentiam Rectoris, & officialium elangueſcat, regulas à prædeceſſoribus noſtris conſtitutas, reſeruata tamen arbitrio noſtro moderatione, vel etiam ampliatione, obſeruari mandamus, commonentes, vt clerici ſingulis feſtis diebus legitimo impedimento ceſſante iuxtà decretum ſacri Concilij Tridentini Cathedrali noſtræ inſeruiant Eccleſiæ, & in ea ſedeant, vt conſueuerunt, in proprijs locis, tàm in choro, quàm extrà, neque cùm illis alij clerici, vel ſeculares miſceantur.

Trid. ſeſſ. 23. cap. 18. de Reform.

2 Clericorum partes erunt in matutinis feriæ quintæ, ſextæ, & Sabbati maioris hebdomadæ canere primas lamentationes, & primas lectiones ſecundi Nocturni; in Miſſa Sabbati Sancti quatuor primas prophetias, duas primas Sabbati Pentecoſtes, & in Anniuerſario omnium fidelium De-

Defunctorum tres lectiones primi Nocturni.

3 Quoties etiam capitulum exit, cùm ſolito habitù, & cùm Cruce ad Proceſſiones Seminarium volumus aduocari.

* *
*

TITVLVS XXV.

De Legatis Pijs.

1 PIÆ teſtantium voluntates, nè malitia executorum, aut notariorum negligentia ſuo fruſtrentur effectù cùm maximo animarum per eos ſuæ ſaluti conſulentium detrimentò, ſtatuimus, vt omnes notarij, tàm Ciuitatis, quàm Diœceſis, qui de Legatis, alijſque Pijs voluntatibus ad fauorem Eccleſiarum, Societatum, Hoſpitalium, & quorumcumque aliorum Piorum locorum rogati extiterint, debeant infrà menſem à die publicationis præſentis conſtitutionis, quòad præterita, quò verò ad futura, infrà menſem computandum à die ſequutæ mortis teſtatoris exhibere notulas in ſcriptis in manibus noſtri Cancellarij teſtamentorum, codicillorum, donationum, legatorum, & quarumcumque aliarum vltimarum voluntatum quomodòlibet per eos rogatarum quarumuis perſonarum hac vita functarum ſub pœnis arbitrio noſtro. Quorum quidem notariorum negligentiam; quia vidimus magnoperè obfuiſſe locis Pijs, propterea viſum eſt etiam Nobis huiuſmodi caſum reſeruare.

2 Habeat quilibet Rector Eccleſiæ librum ad id

id ſpecialiter paratum, & in archiuio Eccleſiæ conſeruandum, in quo quæuis legata facta Eccleſiæ deſcribantur cùm ſuis oneribus, & conditionibus, cùm quibus relicta fuerunt, cùm expreſſione etiam nominis notarij rogati, teſtatoris, ſeù legantis, ac diei, menſis, & anni, & poſtmodum quo tempore, & quando fuerit eis ſatisfactum, quoſque in vſus pecuniæ ex legatis met habitæ conuerſæ fuerint, ſub pœna dicto Rectori ſcutorum vigintiquinq; locis pijs aplicandorum, & alijs noſtro arbitrio.

TITVLVS XXVI.

De Monialibus, earumque Miniſtris.

1 MANDAMVS omnibus, & ſingulis Ciuitatis, & Diœceſis noſtræ Monialibus, vt quotidiè ſtatutis horis ad ſonum campanæ in chorum ſe conferant, ibiq; clarè diſtinctè, ac deuotè horas canonicas recitent, neque indè diſcedere ante finem abſque Superioriſſæ licentia, expreſſa cauſa, obtinenda præſumant, ſeque nulla prorsùs ab hac obligatione exemptam intelligat, præter ſeruientes, & ſiqua alia propter legitimum impedimentum facultatem officij priuatè recitandi à Superiore obtinuerit, ac neque oſtiarijs liceat eas chori tempore ad crates euocare, niſi aliter grauis aliqua neceſsitas ſuadeat, & Superioris facultas accedat.

2 Quò autem magis acceptabile cœleſti ſponſo Chriſto Domino earum miniſterium fiat, pariter quotidiè mane ante chori ingreſſum priuatim vnaquæque mentali orationi per mediam horam attentè, ac deuotè vacet.

3 Ad ſanctiſsimum Pœnitentiæ, & Euchariſtiæ Sacramentum iuxtà præceptum ſuæ regulæ,

ac ſacri Concilij Tridentini decreta frequenter accedant, & præcipuè feſtis Beatæ Mariæ Virginis, Sancti propriæ Eccleſiæ, & alijs eiuſmodi ſolemnioribus anni diebus.

Trid.ſeſſ. 25. c. 10. de regul.

4 In Doctrina Chriſtiana ſeſe erudiri ſedulò ſtudeant: curæ autem ſit Superioris magis idoneam inter ſorores eligere, cui cœteras docendi munus incumbat.

5 Ordinamus pecunias dotium à ſororibus in monaſteria, tàm intrà, quàm ſuprà numerum receptis collatarum per Sanctesſios inueſtiri in bonis ſtabilibus, ſiuè ſtante horum defectù, in cenſibus tutis omninò debere, idque fieri Nobis inconſultis non poſſe. Donec verò huiuſmodi inueſtimenta fiant, reponendas eſſe in arca tali vſui deputata, ac duplici claue obſerata, cuius altera aſſeruetur per vnum ex Sanctesſijs à Nobis deputandum, altera penes ipſas Moniales iuxtà earum conſuetudines, & inſtituta remaneat.

Sac. congreg. Epiſ. 1601. Ferrara. 14. Nouem. 103.

6 Ad occurrendum diſcordijs, quæ interdùm occaſione præeminentiæ inter Moniales oriri ſolent, ſtatuimus, & ordinamus antianitatem inter eas, non quidem ex die aſſumpti habitus, ſed emiſſæ profeſſionis eſſe cenſendam, atque ità in choro, refectorio, & quibuſuis alijs locis, & functionibus obſeruari debere, & nequa dubietas tempore emiſſæ profeſſionis poſſit inſurgere, ſtatuimus in ſingulis monaſterijs haberi oportere librum, in quo dies, menſis, & annus tàm ingreſ-

Sacr. congreg. Epiſc. 1646. Sulmona 21. Septemb. 4.

ſus, quam profeſſionis cuiuſque Monialis diligenter adnotetur: vt etiam diſcerni poſſit, quænam ad chori, quæ verò ad ſeruitium monaſterij aſſumatur.

7 Confeſſarius, ſiuè Cappellanus clauſuram numquam omninò ingrediatur, præterquam ex cauſa Sacramentorum infirmis miniſtrandorum; tunc verò non niſi ſuperpelliceo, ac ſtola indutus incedat, aliter in excommunicationis ſententiam ſe nouerit incurriſſe, prout etiam incurrent Abbatiſſæ non ſolùm, ſi id tolerauerint; ſed etiam, ſi ſine noſtra, ſiuè alteriùs ad id Deputati in ſcriptis licentia, tranſgrediantur clauſuræ fines medicus, chirurgus, vel quæuis alia perſona propter neceſſitatem quotidianam admitti ſolita.

8 Omnes Moniales in communi dormitorio, quod ſingulis noctibus obſeretur vnica claue penes Superiorem aſſeruanda, dormire debeant, vnaquæque ſcilicet in proprio lectulo,ità, vt neque conſanguinitatis prætextù pluribus vno lecto ſimul vti liceat, eòque ad ſignum conſuetum campanellæ quietè, ac modeſtè ſe conferant.

9 Singulis annis eligantur duæ ex Monialibus, quæ charitate, & diligentia, qua decet, infirmarum curam gerant, ijſque extrà dormitorium locus aptus ad dormiendum attribuatur, vt ſuo muneri commodè ſatisfacere valeant; ſimiliter autem infirmis quoque extrà dormitorium, & cœtera ad valetudinis curam neceſſaria præbeantur.

In-

10 In ſedendo in refectorio ſuæ vnaquæque profeſſionis ordinem ſeruet, eumque turbare non audeat; ſilentium cuſtodiat, & , quo tempore corpus reficitur terrenis alimentis, eodem anima cœleſti alicuius libri ſpiritualis pabulo repleatur. Menſam ſimul omnes ineant; ſimul omnes ab ea poſt gratiarum actionem recedant. Tranſgredientibus autem locorum ordinem, vel in refectorio manentibus poſt finem menſæ, & vanis colloquijs vacantibus pœna ſit per duos menſes à cratibus parlatorij abſtinendi. Abbatiſſa verò negligens hoc decretum ſuæ executioni demandare à ſuo officio per menſem ſit ſuſpenſa.

11 Statuimus, vt in vnoquoque monaſterio eo modo quo ſolent eligi Abbatiſſæ, eligantur quatuor Auſcultatrices ætate quidem ſaltem annorum triginta egreſſæ, bonique teſtimonij, ac zeli, quantùm fieri poterit, & prudentiæ plenæ, quarum munus ſit ſororum ad crates euocatarum colloquijs intereſſe. Nemini verò liceat ad parlatorium accedere abſque interuentù vnius earum, quæ quidem ſedulò caueat, nè hoc officio ad propriam commoditatem abutatur, ſed debitam diſcretionem adhibeat, nè ſe extrinſecus conſpiciendam præbeat, & conuenienti diſtantia ſe collocet, præſertim ſi aſſociata Monialis parentes, ſorores, & alias non ſuſpectas perſonas alloquatur. Sacra Epiſc. Cong. 1604. Perugia 4. Maij 3.2.

12 Bona monaſteriorum non ſolùm minimè dilabi; ſed quantùm fieri poteſt augeri, & creſcere

ſcere cupientes, præcipimus, & ordinamus omnibus Monialibus, quibus rerum communium curam committi contigerit, vt penes ſe duos libros habere debeant, in quorum altero fideliter, & ordinatè introitus monaſterij, in altero verò exitus deſcribatur cùm adiectione diei, menſis, & anni, quo res ea, quæ deſcribitur, geſta eſt, ac tertio quoque menſe in ſororum capitulo ſummariam, poſt annum verò coràm Sanctesijs monaſterij exactam, ac diligentem ſuæ adminiſtrationis rationem reddere teneantur.

13 Ad occurrendum abuſibus circà ſororum defunctarum cellas, & cubicula oriri ſolitis, ſtatuimus, & ordinamus, quoties cellam huiuſmodi ob mortem vacare contigerit, antiquiori in ordine eam tribui oportere, iuribus aliarum quarumcumque Monialium prætenſis vndequaque ceſſantibus; quo verò ad ſuppellectilem, & alia mobilia earumdem defunctarum, volumus per Abbatiſſam, ſeù aliam Superiorem confici fidele inuentàrium omnium relictorum, & ſiquæ ex deſcriptis in eo vſui monaſterij eſſe iudicentur, pro eo retineantur; cætera vendantur, prætiumque in funeris defunctæ expenſas, &, ſi ſupererit, in communem monaſterij vtilitatem inſumatur, & cedat. Nec aliqua quidquam ex bonis præfatis ſub quouis prætextù audeat retinere.

Sac. Congreg. Epiſc. 1646. Milano 16. Febr. 16.

14 Nullos Monialium contractus ſine interuentù Sanctesiorum liceat celebrare, aliàs enim omnia

nia

nia taliter geſta nulla ipſo iure, & inualida declaramus.

15 Sanctesij verò ſint in quolibet monaſterio ad minus duo, ad quorum officium proponantur à loci Communitatibus perſonæ idoneæ, nec minoris ætatis annorum quadraginta, probatæq; vitæ, & boni teſtimonij, bonæque conuerſationis, ex quibus à Nobis ij deputabuntur ad triennium, vel breuius tempus arbitrio noſtro benè viſum, qui in Domino magis idonei fuerint iudicati; Deputati autem curent hoc munus, qua decet charitate, ac diligentia exercere, inſtrumentis, & contractibus omnibus ſui cuiuſque monaſterij fideliter interueniant, inque eius vtilitatem pro viribus elaborent, egregia tàm piæ, ac religioſæ operæ præmia à Chriſto Domino ſacrarum virginum ſponſo haud dubiè relaturi.

16 Caueant ijdem Sanctesij, nè inſtrumenta dotalia Monialium celebrari permittant abſque eo, quod cædula bancharia ſummæ ad dotem neceſſariæ tradatur, vel ipſa pecunia realiter, & cùm effectu in ſacro Monte Pietatis Aſſiſij, vel penes perſonam fide, & facultatibus idoneam deponatur; aliter enim declaramus præſtandum ab ipſis eſſe omne damnum, quod indè ad monaſterium deriuare contigerit; Hæc autem, & ſimilia inſtrumenta ad Monialium negotia pertinentia, ſi per alium notarium rogata fuerint, quàm per Curiæ noſtræ Cancellarium, executioni non demanden-

dentur, nec etiam puella admittatur, donec in Cancellaria noſtra Epiſcopali realiter exhibita, & conſignata fuerit authentica copia inſtrumenti ſicper alium quàmCancellarium noſtrum rogati in eiuſdem regiſtris diligenter,ac fideliter aſſeruanda: quò à Nobis hæc documenta, quoties ijs vti opus erit, poſſint faciliùs inueniri.

17 Præſint prætereà Sanctesij monaſteriorum Æconomis, nè ſint in exequendo ſuo munere negligentes; rationes recepti, & expenſi ab Abbatiſſa, & alijs res conuentuales adminiſtrantibus diligenter quotannis exigant, proprioque chirographo computa ſibi exhibita, & per ſe approbata ſubſcribant, Noſque de omnibus, ſeù Vicarium noſtrum generalem,quoties abſuerimus, certiores faciant.

18 Sumptus extraordinarios iniuſsù noſtro facere Monialibus non liceat, idque, vt ità obſeruetur, Sanctesiorum curæ ſit, qui prætereà diligenter obſeruent, nè mulieres impudicæ in monaſteriorum vicinia ſint, nèue ſtrepitus vlli Monialium aures in proximo verberent, quietemque mentibus earum neceſſariam importunè perturbent; Noſque pro opportuno remedio, quoties opus fuerit, adeant.

19 Ordinamus prætereà Abbatiſſis, atque alteriùs appellationis Superioribus, vt portas, quas appellant, Audientiæ, immediatè poſt veſpertinum Angelicæ Salutationis ſignum obſerari curent,

rènt,nec manè ante Miſſæ celebrationem per proprium Cappellanum faciendam vllo modo aperiri patiantur, excepta cauſa neceſſariæ adminiſtrationis Sacramentorum; aliter enim pœnam ſuſpenſionis ſui quæque officij ſe nouerit incurſuram; eidemque pœnæ ſubijcientur, quoties abſque rationabili cauſa, & abſque perſonali ſui præſentia clauſuræ portas aperiri permittent.

20 Statuimus etiam, vt in vnoquoque monaſterio, vbi hactenùs electa non fuerit, primo quoque tempore vna ex Monialibus, quam ætatis maturitas, vitæque grauitas, & morum ſanctimonia commendet, in magiſtram nouitiarum eligatur, quæ recens admiſſas in Chriſtianæ fidei præceptis, & obſeruantiæ regularis inſtitutis erudiendas ſuſcipiat, rationem officij diuini recitandi, choro inſeruiendi, & cœtera monaſtica munia obeundi cum charitate tradat, vt, & qua decet pietate, & religionis feruore, in via Domini dirigantur, faciliuſque deindè in ſuauiſſimo diuinæ legis iugo, & virginalis obſeruantiæ onere per omne vitæ ſuæ ſpatium perſeuerent. Sacr. Cong. Epiſc. 1618. Piſa 13. Iul. 243.

21 Et quia puellas, etiam ſeculares decet, quæ in monaſterio inter Deo dicatas Virgines educantur, non animo ſolùm, ſed etiam exteriùs eam modeſtiam præſeferre, quàm loci conditio exigit, curent omninò Abbatiſſæ, & puellæ quæcumque in educationem ſuſceptæ ijs tantummodò ve-

veſtibus, in quibus morum honeſtas, & pudicitiæ candor præfulgeat, induantur.

22 Vt autem debita Eccleſijs reuerentia exhibeatur, nec illis, qui ad eas venerandas accedunt, moleſtia, vel impedimentum afferatur, atque, vt debitæ Regularium pietati, præſertim verò Monialium conſulamus, prohibemus ſub pœnis noſtro arbitrio, nequis ante, vel propè Eccleſias, monaſteria, conuentus, aliaſque Regularium domos ludere audeat, ſpeciatim verò id fieri prohibemus in nulla eius viæ parte, quæ à præcipuò Ciuitatis foro ducit ad Eccleſiam ſancti Franciſci.

* *
*

TITVLVS XXVII.

De Eccleſiaſtica Immunitate.

1 QVONIAM ſæpe contingit, vt delinquentes, vel exules, vel debitores, poſtquàm ad euitandas pœnas, quæ ſibi à iudicibus impenduntur ad Eccleſias, aliaue loca immunitate Eccleſiaſtica gaudentia confugerunt, Eccleſiæ benignitate abutentes in eiſdem locis immunibus parùm decenter, & cum graui etiam ſcandalo ſe gerant, vt huic malo opportunis remedijs occurrere, cum opus fuerit, poſſimus, mandamus omnibus, & ſingulis, Eccleſiarum, Oratoriorum, & quorumcumq; Eccleſiaſticorum locorum Rectoribus, ſeù Superioribus noſtræ iuriſdictioni ſubiectis, nec non Prioribus, Subprioribus, Guardianis, Rectoribus, & Syndicis quarumcumque Confraternitatum, Hoſpitalium, & aliorum Piorum locorum Eccleſiaſtica immunitate gaudentium, vt quandocumque contigerit delinquentes, vel exules, aut debitores ad aliquem ex præfatis locis confugere, qui ei loco præeſt, certiores Nos, vel noſtrum Vicarium generalem ea de re faciat intrà tres dies ſub pœna ſcutorum vigintiquinque locis Pijs applicandorum.

TITVLVS XXVIII.

De Vſuris.

1 EXECRABILIS vſurarum ingluuies ad animarum exitium, corporumq; ruinam Diabolo moliente in mentes hominum immiſſa nullis ſatis efficacibus remedijs è fidelium viſceribus euelli, nulliſque ſatis idoneis legum vinculis coërceri poteſt, quin erumpat in dies violentior, virgamque Eccleſiaſticæ ſeueritatis in ſeſe identidem concitet, cuius beneficio, nec pauperum egeſtas, nec pupillorum ſimplicitas auidorum, & opulentorum queſtui, ludibrioque permittatur, & charitas in cordibus fidelium huius vitij fœditate extingui ſolita cuſtodiatur; ſciant igitur vſurarij ſe viuos in pœnam tanti ſceleris ad Eccleſiaſtica Sacramenta; mortuos verò ad Eccleſiaſticam ſepulturam non eſſe admittendos, niſi priùs reali, & actuali depoſito pro vſurarum reſtitutione ſatisfœcerint.

Cap. quia in omnibus 3. de Vſuris.

2 Caueant igitur Parochi, nequem huiuſmodi pernicioſo morbo laborantem ad ſpiritualia beneficia iàm dicta recipiant ſub pœnis à ſacris Canonibus, & alijs arbitrio noſtro infligendis.

TI-

TITVLVS XXIX.

De Horis Canonicis.

1 CVM profectò S. R. E. tùm dignitate, cùm ſanctitate, cæteris Eccleſijs longè antecellat; quòd vna hæc nullam habeat maculam, neque rugam, atque adeò ſolis inſtar Domini luce perfuſa per totum orbem nitentes ſuæ puritatis radios effundat; conſentaneum eſt, vt reliquæ omnes, tàmquàm filiæ tantæ matris, vel ſaltem tanti corporis membra, eiuſdem capitis mores ſequantur, ritus quoſcumque inuiolatè obſeruent, ac tandem ſe ad eius voluntatem, etiam in recitandis Horis Canonicis conforment: ſtatuimus igitur, & mandamus, vt in Eccleſia noſtra Cathedrali à Priore, & omnibus Canonicis, & Clericis, qui chori officijs ſunt adſtricti, ſtatis diebus, atque horis ex ritù, & conſuetudine eiuſdem S. R. E. diuinæ laudes perſoluantur.

2 Quanto autem mentis affectù, quanta religione, ac pietate, quantaque demum animi applicatione à Sacerdotibus, & Clericis ſacræ preces debeant recitari, Lateranenſe Concilium ſub Inno- Cap Dolentes 9 de celeb. Miſſarum.

nocentio Tertio diſtrictè præcipit; cui quidem Nos etiam inhærentes mandamus, vt non Prior tantùm, & Canonici noſtræ Cathedralis; verùm etiam reliqui Sacerdotes, & Clerici horis in choro perſoluendis adſtricti, in ſacrarium conueniant, indè omnes, nemineque eorum inibi conſiſtente, ad chorum ſtatis horis, compoſito vultù, modeſtoque habitù ad pſallendum ſe conferant, à quo quiſpiam, niſi à primo ſacrarij miniſtro accerſitùs, nè diſcedat, ſed hymnis, & canticis Dei nomen reuerenter, diſtinctè, deuotèque cuncti collaudent; non deſides, non ſomniculoſi, non oſcitantes, non indecenti corporis habitù diuinis laudibus interſint, à quibuſcumque colloquijs, confabulationibus, litterarum lectionibus, & ab omni alia mentis, atque animi diſtractione non modò in choro; ſed, & in tota Eccleſia, & Sacrario, præſertim verò vbi ad ſacrificia matutina in altaribus facienda præparationes adhibentur, totis viribus abſtineant. Pro temporis, & officij ratione ſedeant, ſtent, genuflectant, caput aperiant, & inclinent, diuiniſque officijs diligenter perfuncti omnes in choro piè ſecretas precationes paulisper adhibeant, & inde poſt abeundi ſignum à Priore datum conſurgentes, quibus ordine, ac modeſtia, ad chorum acceſſerunt, eiſdem in ſacrarium reuertantur; vbi cappis, & ſuperpelliceis nullo cùm ſtrepitù, nulliſque immodeſtis vocibus exuantur.

Per

Per Eccleſiam nè vagentur, neue ad eiuſdem fores, vel externos gradus conſiſtant, vt in omnibus Eccleſiæ, cui ſeruiunt ornamento, & frequentati Eccleſiam ædificationi iugiter eſſe poſſint.

3 Tempore concionis in Eccleſia telæ concionales adhibeantur; Inter concionandum omnes è ſacrario excludantur; eiuſdemque fores à miniſtris obſerentur.

4 In celebratione Miſſæ conuentualis, alijſq; diuinis horis perſoluendis Miſſalis Romani, ac Breuiarij rubricas meminerint omnes inuiolabiliter obſeruare. Canonici Cappellanorum munia nè exerceant, nimirùm ab iſtis in eorum locum pro Miſſis celebrandis nullo modo ſubrogentur.

5 Inſuper tùm Canonici, tùm Cappellani, Sacerdotes, & Parochi non in noſtra modo Cathedrali Eccleſia: ſed in quauis alia, etiam noſtræ Diœceſis, & iuriſdictioni ſubiecta muneri à ſe rei ſacræ in aliquo, vel altari, vel ſacello, aut Eccleſia tàm feſtis, quàm operarijs diebus faciendæ ſuſcepto, ipſi per ſe non ſatisfœcerint, aut non in ſua: ſed in aliena Eccleſia, vel Cappella ſacrificium celebrauerint, niſi id à Nobis, vel Vicario noſtro generali iuſta de cauſa conceſſum, & permiſſum illis fuerit, vnius aurei nummi ad pias cauſas noſtro arbitrio diſtribuendi pœna, quoties contrauenerint, mulctentur.

6 In cœteris autem, & ſingulis prædictorum

ſiquis

ſiquis contumax fuerit, tricenorum iuliorum pœnam luat: Sacriſta verò errantes obſeruando diligenter adnotet in libro ad hoc præparato, eumque ad Nos in fine cuiuſlibet menſis ſub carceris pœna, & alijs noſtro arbitrio perferendum curet.

* *

TI-

TITVLVS XXX.

De Conſtitutionibus Synodalibus .

1 QVONIAM experientia quotidiana compertum eſt nulla legum præcepta ſatis ad continendos in officio mortales eſſe ; niſi metus pœnarum , cuſtos , atque exactor illarum aſſiduus comitetur, hac noſtra Synodali conſtitutione præcipimus, & mandamus, vt ſub irrogatione pœnarum ſupra expreſſarum , & vbi pœnæ expreſſæ non fuerint ſub ſacrorum Canonum, Conciliorum, & Conſtitutionum Apoſtolicarum, atque alijs noſtro arbitrio pecuniarijs pœnis, atq; ſecundum facti, & perſonarum qualitatem etiam corporalibus infligendis in ſingulis, & quibuſuis inobſeruantiæ caſibus deſuper ſtatutis, & expreſſis, omnia, & ſingula in hac Synodo per Nos diſpoſita, atq; decreta omninò poſt menſem à præſentium publicatione per affixionem inchoandum inuiolabiliter obſeruentur .

2 Cæterum omnia , quæ in præſenti Synodo ſtatuta , & definita ſunt iudicio , & auctoritati Sanctæ Sedis Apoſtolicæ ſubijcimus .

EDICTVM

De Publicatione Synodi.

PAVLVS AEMILIVS

Titulus S. Mariæ in Coſmedin Diaconus Cardinalis Rondininus Epiſcopus Aſſiſienſis.

HOC præſenti authentico tranſumpto ad valuas Cathedralis Noſtræ ſancti Rufini affixo publicantur omnia, & ſingula acta, & decreta facta in Synodo Diœceſana per Nos ſeruatis ſeruandis habita de menſe Nouembris 1656. Vt omnes, ad quos ſpectat, ſedulò ſtudeant obſeruare: volentes, quod infrà menſem omnes prædictos afficiat, & adſtringat, ac ſi perſonaliter eis exhibita, & intimata fuiſſent. Ideò &c. nè de prædictis ignorantiam &c. aliàs. &c. Datum die 8. Aprilis 1657.

Paulus Æmilius Card. Rondininus
Epiſc. Aſſiſienſis.

loco ✝ ſigilli

Hieronymus Lucidus Cancellar.

Die

Die dicta retroſcriptum Edictum vnà cùm tranſumpto totius Synodi fuit affixum ad valuas Eccleſiæ Cathedralis per Bernardinum Publicum Baiulum, prout retulit, die Dominico 8. Aprilis 1657. de mane, & refixum, ſeu amotum die dicta circa veſperas de ſerò.

* *
*

Hieronymus Lucidus Cancellar.

ORATIO

Habita ab Eminentiſs. & Reuerendiſs. Domino Cardinali Rondinino Epiſcopo Aſſiſienſi initio Synodi.

* * *

VT ſedandæ ſiti iuuentus in itinere à fatigatis aquæ riuus opportunus, ac dulcis eſt, Fratres, ac Filij dilectiſſimi, ſic Nobis veſtro conſpectù, veſtriſque vocibus oculos, animumque poſt longam expectationem oblectari gratiſſimum, & iucundiſſimum fuit. Ex quò enim Aſſiſienſis Eccleſiæ munus adminiſtrandæ ſuſcepimus, nihil nobis antiquiùs fuit, quàm, vt ſacram hanc Synodum indiceremus, qua plantata pridem vinea Domini opportunis inſtitutis, ac legibus, quaſi firmiſſimis macerijs, ac ſæpibus muniretur. Verùm, quod in animo iamdiù agitabamus, differre non nihil neceſſe fuit, dùm Ciuitatis, & Diœceſis viſitationem præmittendam exiſtimauimus, quò vberiùs perſpectæ demùm, cognitæque Eccleſiæ noſtræ neceſſitatibus conſulere poſſemus; ſed eo negotio vix abſoluto, dùm ad Synodum celebrandam cu-

ras noſtras extendimus, vniuerſalis Eccleſiæ neceſsitas repentè Romam reuocauit, diùque detinuit. Sed tamen non ſine cœleſti conſilio factum credimus, vt hoc tempore religioſiſsimus huiuſmodi Conuentus habeatur, cuius propoſitum eſt animarum mederi languoribus, vt eradicatis Populorum vitijs, moribuſque ad omnem Chriſtianæ virtutis excellentiam compoſitis iuſta Dei ergà peccata noſtra indignatio miſericordijs eius, quarum multitudo numquam erga genus humanum non exuberat, leniatur; quot verò ærumnis; quot calamitatibus premamur, vbique terrarum, non ſine dolore ſentimus. Verſatur ante oculos dira, ſæuaque lues, quæ primùm per auguſtiſsimam Italiæ partem, ac Principem vrbem, modò etiam per viciniam inexaturabilis debacchatur, nobiſque quaſi enſe diſtricto imminens, ſtrages, & cædes minatur. Squallent viduata incolis loca, & congeſtis cadaueribus ferali macerie terra ipſa operitur. Hæc, quæ non ſine horrore audimus non ſine lacrymis intuemur, noſtram fidem poſcunt, veſtram pietatem deſiderant. Nos ij ſumus, quibus inter veſtibulum, & altare poſitis occurrendum Deo eſt, manuſque fulminaturæ, & præcibus, & ploratù, quaſi gemmeis retinaculis coercendæ; penſandum igitur eſt, quales nos eſſe deceat, quos ſummus Sacerdos, & Pontifex Chriſtus Dominus mediatores inter Deum, & homines conſtituit, quibus ouium ſuarum curam tradidit, quas

ipſe

ipſe pretioſiſsimi ſanguinis effuſione acquiſiuit?
Appellauit nos amantiſsimus paſtor lucis, ac ſalis
Matthæi c 5. nomine, vt intelligeremus, ſubditorum vitijs non ſolùm obſiſtendum, atque in illis coarguendis ſenſus acres præbendos eſſe; ſed etiam abſolutæ virtutis fulgore ad nos trahendos Populorum oculos, atque ad noſtri imitationem cæterorum animos prouocandos. Ob idque Nobis illud teſtatum reliquit; non qui docuerit, ſed qui fœcerit ea, quæ docuerit maximum futurum in regno Cœlorum. Parùm enim (Dilectiſsimi) ea valet oratio, quæ dicentis exemplo caret. Parùm; imò nihil poſſunt ea, quæ verbo enunciamus, niſi verba ipſa factis comprobemus. Sint vobis ante oculos feliciſsimi Heroes illi primi animarum Duces, ac Rectores à Chriſto Ieſù inſtituti, qui, vt ea, quæ verbis, ac prædicatione docuere magis exemplo, reque ipſa demonſtrarent, animas ſuas pro ſuis ouibus conſtantiſsimè poſuerunt. Hæreant Vobis animo ea,
In actibus Apoſtolorum c 20. a n 18. vſq; ad n. 35. quæ magiſter, ac doctor gentium Paulus ſacris in litteris teſtatus eſt; nempè ſe ab omnium ſanguine mundum eſſe: nullum ſubterfugiſſe laborem, quò minùs annunciaret omne conſilium Dei: non aurum, non argentum, non vllius veſtem concupiſſe; & ad ea, quæ ſibi opus erant, manus ſuas ſubminiſtraſſe. Et quidem quos labores fortiſsimus Chriſti athleta non exantlauit? quam mundi partem ſudoribus ſuis non irrigauit? quibus periculis obuiam non ſtetit? In virgas, in vincula, in

mor-

mortem denique ipſam ruit, ac procurrit. Hæc ſcilicet ſunt, quæ maiores noſtri ſuo nos docuerunt exemplo: Hæc nobis calcata veſtigia ſequenda reliquerunt. Hæc virtus, hoc animi robur, & vis ſanguinis prodiga nobis optanda eſt, nè degeneres ſimus, nè adueniente Domino arguamur. Te igitur ſanctiſsime Spiritus, qui ab æterno Patre, æternoque Filio æternus ipſe procedis, cuius alarum ſub vmbra cœtus iſte ſe poſuit, ac congregauit, Te rogamus ſacrarum mentium cœleſtis ignis, atque ardor, vt noſtros animos tua face, tuis flammis perluſtres, & incendas. Tu nos fac Angelos tuos Spiritus, & miniſtros tuos ignem vrentem. Pſal. 103. verſ. 5.

DE-

DECRETVM

Sſuper indictione diei feſti ſancti Franciſci cum eius vigilia.

CVM profecto non minùs vniverſi Cleri ſuasù, & rogatù; quàm etiam noſtræ pietatis inſtinctù à S. D. N. Alexandro VII. Pon. Max. humiliter petierimus, vt quartum Octobris diem in ſanctiſsimi Patriarchæ Franciſci honorem inter cœteros Deo ſacros referre, Populoque de præcepto Eccleſiæ in hac Ciuitate obſeruandum proponere Nobis, ac ſucceſſoribus liceret, idemque Pater Beatiſsimus annuerit, poſtquàm die 15. Nouembris 1656. de ſacra Rituum Congregatione, ad quam ſupplicem libellum deferri iuſsit, iuſtis de cauſis piam hanc petitionem accepit, poſſe oratoribus concedi; itàq; Nobis, & futuris in perpetuum Aſsiſiatum Epiſcopis petitam facultatem impertiuerit; idcirco.

Nos prædictum diem quartum Octobris Diuo Franciſco ab Eccleſia dicatum, eadem auctoritate, vt ſuprà Nobis conceſſa ſub die ſecunda Decembris 1656. inter alios de præcepto Eccleſiæ recenſemus, eidemque, tamquàm diei feſto, ab

ab vniuerſis, & ſingulis vtriuſque ſexus,etiam Regularibus,tàm Ciuitatis,quàm Diſtrictus Aſsiſienſis, Chriſtifidelibus omnem honorem haberi volumus, decernimus, & mandamus. Omnes igitur, & ſingulos in dicta Ciuitate, & Diſtrictù hortamur in Domino, vt eadem die à quibuſlibet ſeruilibus abſtineant operibus, & ſanctæ dumtaxat orationi, ſacrorumque librorum lecturæ, cœteriſque huius generis ſpiritualibus vacent exercitijs, nec incorruptam modò peccatorum maculis, ſed ſobriam religioſis virtutibus teneant diſciplinam, maximèque in eiuſdem die peruigilio ſacrum ieiunium reuerenter obſeruent iuxtà litteras à Sacra Rituum Congregatione ad Nos tranſmiſſas, quàrum tenor talis eſt.

Aſsiſienſis Antiſtes, & Clerus Aſsiſinates, qua par eſt in Sanctum Franciſcum Confeſſorem Conciuem religioſa animi inclinatione propenſi, Deoque ſeſe præ cœteris obſtrictos præcogitantes, profitenteſque, qui eumdem Sanctum tali gratia ditauit, vt Patriæ decus, & Catholicæ Eccleſiæ ornamentum euaſerit; earum cogitationum reliquijs, Diuinæ Maieſtati in honorem S. Franciſci cùm diem feſtum agere in animum induxiſſent, quartam Octobris inter Deo ſacras recenſendi, Populiſque ex præcepto Eccleſiæ in eorum Ciuitate ſeruandam indicendi facultatem humiliter à Sanctiſſimo petierunt. Quorum ſupplicem libellum Sanctitas ſua ad Sacram Rituum Congregatio-

nem tranſmiſit, quæque in Ciuitate, & Diſtrictù Aſſiſienſi feſtum prædictum in honorem ſancti Franciſci die quarta Octobris, intuitù Corporis, quod ibidem magna veneratione colitur confluentium fidelium aduenarum, ex quo inſuper Sanctus idem eorum fuerit Conciuis, eiuſque feſtum nouiſſimè ab vniuerſali Eccleſia ex præcepto ſeruaretur, ſi Sanctiſſimo placuiſſet Oratoribus concedi poſſe reſpondit die 15. Nouembris 1656. De prædictis autem facta eidem Sanctiſſimo relatione Sanctitas ſua annuit, & Moderno, nec non futuris in perpetuum eiuſdem Ciuitatis Epiſcopis facultatem attribuit indicendi in Ciuitate, & Diſtrictù Aſſiſienſi feſtum prædictum vniuerſis, & ſingulis vtriuſque ſexus, etiam Regularibus Chriſtifidelibus ex præcepto Eccleſiæ ſeruandum, quoſque hortari meminerint, vt à cuiuſuis generis operibus vacent, non vt otio torpentes vanitatibus, vitijſque innitantur: ſed Deo laudibus rependendis incumbant; laboremque manuum pia mentis agitatioue compenſent, ac die feſtiuitati præuio ieiunent.

Six. V. conſt. 3. incip. Preclara.

Die 2. Decembris 1656. I. Epiſc. Sabinen. Card. Sacchettus

loco † ſigilli

Fran. Maria Fœbeus S. Rituum cong. ſecretarius.

DE-

DECRETVM

Supremæ Congregationis S. Inquiſitionis ſuper Matrimonijs contrahendis.

Foris. All'Illuſtr. e Reuerendiſs. Sig. come fratello Monſignor il Veſcouo d'Aſſiſi, omiſſo ſigillo, intus verò. Illuſtr. e Reuerendiſs. Sig. come fratello.

E Così frequente il delitto di Poligamia nel ſant'Offitio; ancorche ſeueramente venghi caſtigato, che hà dato occaſione à queſti Eminentiſſimi miei Signori d'applicarui qualche rimedio: perche ſi è viſto per eſperienza, che buona cagione di queſto eccesſo è la facilità, con la quale ſi eſaminano, & ammettono i teſtimonij dagli Ordinarij non conoſciuti, ſenza farli ſpecificar bene le circonſtanze neceſſarie, e coartare la libertà di quelli, che vogliono contrarre, hà la Santità di Noſtro Sig. eſpreſſamente ordinato, che ſi mandi à V.S. & à tutti gli Ordinarij l'incluſa inſtruttione per eſaminare ſimili teſtimonij ſopra gl'interrogatorij contenuti in eſſa, auertendola, che ſodisfaccino in modo nelle riſpoſte, che euacuino bene tutte quelle coſe, che ſe

li dimandano: e perche ciò poſſa ſeguir con maggior eſattezza, ſi ordina, che ſi debbano eſaminare auanti V. S. o ſuo Vicario, da quali ſaranno interrogati; prohibendo omnimamente il farſi tali eſami dalli ſoli notari. Douerà in oltre auanti di eſaminar il teſtimonio, doppo datoli il giuramento, ammonirlo di dire la verità, auertendolo, che ſe deporrà il falſo, ſarà egli caſtigato di pena di galera, come il medeſimo Poligamo. Et acciò li Vicarij, e notarij ſiano più auuertiti, & oculati, e non allettati da intereſſe alcuno, eſpreſſamente ſi prohibiſce à gl'vni, & à gl'altri ſotto pena della priuatione dell'offitio, & altre arbitrarie, etiam afflittiue del corpo il pigliare per ſimili eſami mercede di ſorte alcuna; ma doueranno eſaminare gratis, etiam quoad ſcripturam. Auertendola per ordine preciſo di ſua Beatitudine, che, ſe non ſaranno oſſeruate le coſe ſudette per l'auuenire, e per ciò ſeguirà il detto delitto di Poligamia, farà queſta Sacra Congregatione graue riſentimento contro li Veſcoui, Vicarij, e Notarij, che haueranno traſgredito, come contro di quelli, che ſaranno ſtati cauſa d'vn tanto eccesso. Farà finalmente V.S. notare la preſente lettera in coteſto archiuio, acciò reſti à perpetua memoria regiſtrata per informatione de ſuoi Succeſſori, pregandole per fine dal Signore Iddio proſperità, & ogni contento. Di Roma li 13. di Luglio 1630. di V.S. come fratello il Card. Sant'Honofrio.

IN.

INSTRVCTIO

Pro examine Teſtium, qui inducuntur pro contrahendis matrimonijs, tàm in Curia Eminentiſſimi, & Reuerendiſſimi Domini Cardinalis Vrbis Vicarij, quàm in alijs Curijs cœterorum Ordinariorum.

IN primis Teſtis moneatur de grauitate iuramenti in hoc præſertim negotio pertimeſcendi, in quo Diuina ſimul, & humana Maieſtas læditur ob rei, de qua tractatur, importantiam & grauitatem; & quod imminet pœna triremium, & fuſtigationis deponenti falſum.

2 Interrogetur de nomine, cognomine, patria, ætate, exercitio, & habitatione.

3 An ſit ciuis, vel exterus, & quatenùs ſit exterus, à quanto tempore eſt in loco, in quo teſtis ipſe deponit:

4 An ad examen acceſſerit ſpontè, vel requiſitus; ſi dixerit acceſſiſſe ſpontè à nemine requiſitum, dimittatur, quia præſumitur mendax; ſi verò dixerit acceſſiſſe requiſitum. Interrogetur à quo, vel à quibus, vbi, quando, quomodo, coràm quibus, & quoties fuerit requiſitus, & an ſciat adeſ-

adeſſe aliquod impedimentum inter contrahere volentes.

5 Interrogetur, an ſibi pro hoc teſtimonio ferendo fuerit aliquid datum, promiſſum, remiſſum, vel oblatum à contrahere volentibus, vel ab alio ipſorum nomine.

6 Interrogetur, an cognoſcat ipſos contrahere volentes, & à quanto tempore, in quo loco, qua occaſione, & cuius qualitatis, vel conditionis exiſtant.

Si reſponderit negatiuè, teſtis dimittatur, ſi verò affirmatiuè.

7 Interrogetur, an contrahere volentes ſint ciues, vel exteri, ſi reſponderit eſſe exteros.

8 Interrogetur, à quanto tempore acceſſerint ad vrbem, vel ad illum locum, in quo examinantur, vndè venerint, & an venerint inſimul, vel ſeparatim.

Si reſponderit veniſſe de recenti, vel inſimul; ſuperſedeatur in licentia contrahendi, donec per litteras eorum Ordinarij, ac loci, à quo contrahentes receſſere, doceatur inter contrahentes non adeſſe impedimentum, & mulierem non eſſe raptam.

Si vero reſponderit veniſſe à multo tempore citrà, vel contrahentes eſſe ciues.

9 Interrogetur ſub qua Parochia hactenùs contrahentes habitarunt, vel habitent de præſenti.

Item an ipſe teſtis ſciat aliquem ex prædictis con-

contrahere volentibus quandoq; habuiſſe vxorem, vel maritum.

Si reſponderit affirmatiuè, non procedatur ad licentiam, niſi producantur authenticæ, & legales atteſtationes, vel teſtes fide digni, & veriſimiliter informati de obitù coniugis defuncti.

Si verò teſtis reſponderit non habuiſſe vxorem, vel maritum.

10 Interrogetur de cauſa ſcientiæ, & an ſit poſſibile, quod aliquis ex illis habuerit vxorem, vel maritum, & quod ipſe teſtis neſciat.

Si reſponderit affirmatiuè, ſuperſedatur, niſi ex alijs teſtibus probetur concludenter non habuiſſe vxorem, vel maritum.

Si verò reſponderit negatiuè.

11 Interogetur de cauſa ſcientiæ, ex qua deindè iudex colligere poterit, an teſti ſit danda fides.

Si reſponderit contrahentes habuiſſe vxorem vel maritum, ſed eſſe mortuos.

12 Interrogetur de loco, & tempore, quo ſunt mortui, & quomodo ipſe teſtis ſciat eſſe mortuos. Et ſi reſpondeat mortuos fuiſſe in aliquo hoſpitali, vel vidiſſe ſepeliri in certa Eccleſia, vel occaſione militiæ ſepultos fuiſſe à militibus; non detur licentia contrahendi, niſi priùs recepto teſtimonio authentico à Rectore hoſpitalis, in quo prædicti deceſſerunt, vel à Rectore Eccleſiæ, in qua humata fuerunt eorum cadauera, vel ſi fieri

po-

poteſt à Duce illius cohortis, in qua deſcriptus erat miles.

13 Interrogetur, an poſt mortem dicti coniugis defuncti, aliquis ex prædictis contrahere volentibus tranſierit ad ſecunda vota.

Si reſponderit negatiuè.

14 Interrogetur, an eſſe poſsit, quod aliquis ex illis tranſierit ad ſecunda vota abſque eo, quod ipſe teſtis ſciat.

Si reſponderit affirmatiuè, ſuperſedatur in licentia, donec producantur teſtes, per quos negatiua coarctetur concludentèr.

Si verò negatiuè.

15 Interrogetur de cauſa ſcientiæ, qua perpenſa, iudex poterit iudicare, an ſit concedenda licentia, vel nè.

Si contrahentes ſunt vagi, non procedatur ad licentiam contrahendi, niſi doceant per fides Ordinariorum ſuorum eſſe liberos; & in alijs ſeruata forma Concilij Tridentini in cap. Multi ſeſs. 4.

Fides, aliaque documenta, quæ producuntur de partibus, non admittantur, niſi ſint munita ſigillo, & legalitate Epiſcopi Ordinarij, & recognita ſaltem per teſtes, qui habeant notam manum, & ſigillum, & attentè conſideretur, quod fides, ſeù teſtimonia benè, & concludentèr identificent perſonas, de quibus agitur.

Pro teſtibus in hac materia recipiantur magis conſanguinei, quàm extranei; quia præſumun-

muntur meliùs informari, & ciues magis, quàm exteri, nec admittantur homines vagi, & milites, niſi datâ cauſa, & maturo conſilio; & notarius exactè deſcribat perſonam teſtis, quem ſi cognoſcit vtatur clauſula *mihi bene cognitus*: ſin minùs, examen non recipiat, niſi vnà cùm perſona teſtis aliqua alia compareat cognita notario, & quæ atteſtetur de nomine, & cognomine ipſius teſtis. Et huiuſmodi examinibus debet intereſſe in vrbe vltrà notarium officialis ſpecialitèr deputandus ab Eminentiſſimo Vicario: & extrà vrbem, vel Vicarius Epiſcopi, vel aliqua alia perſona inſignis, & idonea ab Epiſcopo ſpecialitèr deputanda; aliàs puniatur notarius arbitrio Sacræ Congregationis, & Ordinarius non permittat fieri publicationes.

Ordinarij præcipiant omnibus, & ſingulis Parochis in eorum Diœceſibus exiſtentibus, vt pro matrimonijs cùm exteris contrahendis non faciant publicationes in eorum Eccleſijs, niſi certiorato Ordinario, à quo, vel eius Generali Vicario priùs teneantur authenticam reportare, quod pro tali matrimonio fuerunt examinati teſtes in eorum Tribunali, qui probant ſtatum liberum contrahere volentium &c.

Contrauenientes autem ſeuerè punientur.

CONSTITVTIO

De Conſeruatione ſacrarum Reliquiarum.

Paulus Papa V. ad perpetuam rei memoriam.

CVPIENTES conſeruationi ſacrarum reliquiarum Sancti Franciſci, Sanctæ Claræ, & aliorum Sanctorum, & Sanctarum in Eccleſia monaſterij Monialium S. Claræ Aſſiſienſis exiſtentium quantùm in Domino poſſumus opportunè proſpicere, ſupplicationibus pro parte dilectarum in Chriſto filiarum Abbatiſſæ,& Monialium dicti monaſterij Nobis ſuper hoc humiliter porrectis inclinati, nè de cœtero quiſpiam quauis auctoritate, etiam dicti monaſterij Superiores, & Moniales Reliquias prædictas, aut quamlibet earum partem extrà dictam Eccleſiam extrahere, aut illam alijs Eccleſijs, Monaſterijs, & locis Pijs, & perſonis quibuſcumque donare, & elargiri, vel alias de illis diſponere abſque Noſtra,& Sedis Apoſtolicæ licentia valeant, ſub priuationis dignitatum, & officiorum quorumcumque per eos obtentorum, ac vocis actiuæ, & paſſiuæ inhabilitatiſque ad illa, & alia in po-

ſte-

ſterum obtinenda, alijſque arbitrio noſtro imponendis pœnis eo ipſo, abſque vlla declaratione per contrafacientes incurrendis, Auctoritate Apoſtolica tenore præſentium prohibemus, non obſtantibus Conſtitutionibus,& Ordinationibus Apoſtolicis, ac dicti Monaſterij, & illius ordinis confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, cæteriſque contrarijs quibuſcumque.

Datum Romę apud S. Marcum ſub anulo Piſcatoris die 10. Septem. 1605.

* *
*

Marcellus Veſtrius Barbianus.

DECRETVM

Sacræ Congregationis ſuper cuſtodia Reliquiarum.

Il Signor Cardinal Gallo al Vicario Epiſcopale d'Aſſiſi.

REVERENDO Signore. Acciò nell'auuenire non ſegua maggior diſordine del paſſato intorno alle Reliquie, che ſi conſeruano in coteſti monaſterij di Monache di coteſta Città, queſti Illuſtriſſimi miei Signori m'hanno ordinato di ſcriuerui, che facciate, che le medeſime reliquie ſi repongano nella Chieſa eſteriore di ciaſchedun Monaſterio, nel quale ſono, in vna fineſtrella fatta in luogo commodo, e decentemente ornato, e chiuſa con ferrata così ſtretta, che non poſſano per modo alcuno eſſerne cauate, quale ferrata habbia quattro chiaui differenti; vna da conſeruarſi da Monſignor Veſcouo, ò ſuo Vicario; la ſeconda dall'Abbadeſſa del Monaſterio, di cui ſaranno le reliquie; la terza dalla prima dignità della Cathedrale, ſe le Monache ſaranno ſottopoſte al Veſcouo, ouero dal Superiore Regolare del medeſimo

Mo-

Monaſterio, quando ſia ſottopoſto alla Cura de Regolari, e la quarta dal Magiſtrato della Città. Di più ſi ſerrarà di fuori la medeſima fineſtrella con tauole da poterſi aprire, e ſerrare à fine, che le medeſime reliquie non ſiano continuamente vedute; mà tal'hora poſſa aprirſi per moſtrarle alle perſone qualificate, che lo ricercaranno per loro diuotione, e la Chiaue delle ſudette tauole douerà ſempre reſtar in mano alla Superiora del Monaſterio. Così dunque eſeguirete, auiſando poi del ſeguito, e ſtate ſano. Di Roma li 14. di Maggio 1616.

IL FINE.

VA1 1527996

REGESTVM

* A B C D E F G H I K L M N.

Omnia ſunt folia integra.

162
2
28

Digitized by Google

Digitized by Google